

MILIEUJAARPROGRAMMA MORTSEL 2006

INHOUDSTAFEL

DEEL 1: INLEIDING

- § Algemene Informatie
- § Toelichting bij de werkwijze
- § Toelichting bij inhoud

DEEL 2: ACTIEPLAN

§	Instrumentarium	8
	– Inleiding	
	– Actie I.1: Ambtelijk overlegorgaan en integratie	
	– Actie I.2: Opstellen van een milieubarometer	
§	Vaste stoffen	13
Ø	Afv alpreventie	14
	– Actie V.1: Verkoop compostvaten	
	– Actie V.2: Compostmeesterwerking	
	– Actie V.3: Composteren en mulching: sensibilisatie en voorbeeldfunctie	
	– Actie V.4: Reclamedrukwerk	
	– Actie V.5: Kringloopwinkel	
	– Actie V.6: Scholenwerking	
	– Actie V.7: Project 'Herbruikbare bekerv'	
	– Actie V.8: Kippenactie	
	– Actie V.9: Afvalpreventie en afvalrecyclage binnen de eigen diensten	
	– Actie V.10: Selectieve inzameling eigen bedrijfsafvalstoffen	
	– Actie V.11: Project 'herbruikbare luiers	
	– Actie V.12: Project 'herbruikbare drankverpakkingen	
	– Actie V.13: Herbruikbare boodschappentas	
	– Actie V.14: Provinciaal overlegplatform	
	– Actie V.15: Afvalarme evenementen	
Ø	Afv alrecyclage	21
	– Actie V.16: Opvolgen van het stedelijk afvalstoffenbeleid	
	– Actie V.17: Recyclagepark	
	– Actie V.18: Illegaal ontwijkgedrag	
	– Actie V.19: Project 'Vermindering groenafval'	
	– Actie V.20: Fost Plus project	
	– Actie V.21: Bedrijfsafval	
Ø	Bestrijdingsmiddelen	29
	– Actie V.22: Gebruiksbeperking bestrijdingsmiddelen	
	– Actie V.23: Biomarkten	
	– Actie V.24: Dag van het Park	
Ø	Secundaire grondstoffen	30
	– Actie V.25: Gebruik compost door eigen diensten	
	– Actie V.26: Breekpuin	
Ø	Milieuverantwoord productgebruik	31
	– Actie V.27: FSC-hout	
	– Actie V.28: Kantoorartikelen	
	– Actie V.29: Cateringproducten	
Ø	Sensibilisatie	33
	– Actie V.30: Passieve sensibilisatie	
	– Actie V.31: Actieve sensibilisatie	
§	Interne milieuzorg	37
	– Actie IM.1: Intern milieuzorgsysteem	

§	Water	40
	– Actie W.1: Duurzaam lokaal waterplan	
	– Actie W.2: Beheer openbare riolering	
	– Actie W.3: Subsidiereglementen	
	– Actie W.4: Duurzaam watergebruik bij de stedelijke gebouwen	
	– Actie W.5: Vergunningenbeleid	
	– Actie W.6: Waterbodem	
	– Actie W.7: Waterkwaliteit	
§	Mobiliteit	44
	– Actie M.1: Toetsing mobiliteitsbeleid/milieubeleid	
	– Actie M.2: Sensibilisatie	
	– Actie M.3: Eigen diensten	
§	Bodem en grondwater	47
	– Actie B.1: Eigen diensten	
§	Hinder	48
	– Actie H.1: Klachtenregistratie	
	– Actie H.2: Geluid	
	– Actie H.3: Sensibilisatie	
	– Actie H.4: Bodem	
§	Natuurlijke entiteiten	51
	– Actie N.1: Uitvoeren van het GNOP-actieprogramma	
	– Actie N.2: Sensibilisatie	
§	Energie	54
	– Actie E.1: Energiezorgsysteem	
	– Actie E.2: Hernieuwbare energie	
	– Actie E.3: Sensibilisering	
	– Actie E.4: Screening lastenboeken	

BIJLAGEN

- A Goedkeuring milieujaarprogramma gemeenteraad
- B Goedkeuring milieujaarprogramma milieuvadvisraad

Instrumentarium

- I.1 Intekeningsformulier Samenwerkingsovereenkomst
- I.2 Advies van de milieuvadvisraad intekening samenwerkingsovereenkomst
- I.3 Overzicht uitgevoerde toezichtopdrachten
- I.4 Jaarverslag en financieel verslag milieuvadvisraad
- I.5 Overzicht begrotingsposten 2006
- I.6 Milieubarometer

Vaste stoffen

- V.1 Artikels Mortsel Info, het stedelijk informatieblad
- V.2 Artikels afvalkrant Igean
- V.3 Afvalkalender 2006
- V.4 Verslag vergadering compostmeesters
- V.5 Brief scholen composteerwedstrijd
- V.6 Dubbelpunt, artikel composteerwedstrijd
- V.7 Flyer oktober milieumaand
- V.8 brief milieuaanbod scholen
- V.9 Collegebeslissing subsidies scholen
- V.10 Brochure afvalarm winkelen
- V.11 Collegebeslissing herbruikbare luiers
- V.12 Premiebon herbruikbare luiers
- V.13 Collegebeslissing herbruikbare zakken voor personeels- en bestuursleden
- V.14 Brief aanvraag goedkeuring niveau 2
- V.15 Goedkeuring minister inschrijving niveau 2
- V.16 Brief Igean bevestiging definitieve evaluatie
- V.17 Rapportering reductieplan bestrijdingsmiddelen
- V.18 Collegebeslissing biomarkt
- V.19 Sensibilisatiemateriaal biomarkt
- V.20 Bewijs afname Vlaco-compost
- V.21 Nota voorbeeldfunctie FSC-hout
- V.22 Nota Wie is wie

Water

- W.1 Besluit CBS goedkeuring doelstellingennota bekken Boven Schijn
- W.2 Besluit CBS goedkeuring doelstellingennota bekken Beneden Vliet
- W.3 Aanvragen betaling gewestelijke subsidie
- W.4 Flyer oktober milieumaand
- W.5 Informatiebrochure subsidies versie 2006
- W.6 Artikels Mortsel Info, het stedelijk informatieblad
- W.7 Wateraudit sanitair fase 1 GTI

Mobiliteit

- M.1 Ingevulde fiche 1 en 2
- M.2 Folder zone 30
- M.3 Artikels Mortsel Info, het stedelijk informatieblad
- M.4 Database milieutoetsing voertuigenpark

Hinder

- H.1 Klachten geluid
- H.2 Gunning aankoop akoestische isolatiematerialen
- H.3 Artikels Mortsel Info

Natuurlijke entiteiten

- N.1 Subsidierglement groendak + advies milieuraad
- N.2 Bestek + gunningsbesluit hooilandbeheer
- N.3 Beheersovereenkomst Klein Zwitserland en goedkeuring gemeenteraad
- N.4 Bestek + gunningsbesluit uitgraven gracht en poel Ter Beke
- N.5 Bestek + gunningsbesluit aankoop plantgoed verbinding Fort 4 naar Fort 3
- N.6 Artikels Mortsel Info

Energie

- E.1 Energieboekhouding 2005
- E.2 Energiejaarrapport 2005
- E.3 Energie-audit MLS
- E.4 Mortsel Info juli 2005: artikel zonneboiler
- E.5 Informatiebrochure subsidies energie en water versie 2006

AFKORTINGEN

Veelgebruikte afkortingen in dit kader zoals IGEAN, OVAM, PIH, PMD, ... vindt u niet terug in deze lijst. Afkortingen waarvan de verklaring in de tekst van het milieujaarprogramma staat, worden hier niet meer weergegeven

ANRE: afdeling natuurlijke rijkdommen en energie van het Vlaamse gewest
COPRO: controle-organisatie van de bouwproducten
DULO-waterplan: duurzaam lokaal waterplan (initiatief van de Vlaamse overheid)
FSC-label: Forest Stewardship Council (label voor hout afkomstig uit duurzaam beheerde bossen)
GEDIS: vereniging van energiedistributeurs
IBA: individuele behandeling van afvalwater
IZEN: producent van zonneboilers
KLE: kleine landschapselementen
MJP: Milieujaarprogramma
MKROS: milieuklachten registratie en opvolgingssysteem
MOS: Milieuzorg op school (programma van de Vlaamse overheid)
PIH: Provinciaal Instituut voor Hygiëne
REG: rationeel energiegebruik
ROB: Rustig op de Baan
RUP: Ruimtelijk uitvoeringsplan
TRP: totaal rioleringsplan
VIBE: Vlaams instituut voor ecologisch bouwen
VLACO: Vlaamse compostorganisatie
VMM: Vlaamse milieumaatschappij

DEEL 1: INLEIDING

Algemene informatie

Oppervlakte stad:	778 ha 41 a 76 ca		
Aantal inwoners:	24.429 (op 31.12.05)		
Burgemeester:	Ingriid Pira		
Schepen voor leefmilieu:	Paul Van Dyck		
Correspondentieadres:	Liersesteenweg 1	2640 Mortsel	
Milieuambtenaar:	Erik Mertens	tel.: 03/444.18.43	erik.mertens@mortsel.be
Duurzaamheidsambtenaar:	Veerle Peeters	tel.: 03/444.18.41	veerle.peeters@mortsel.be
		fax: 03/444.18.39	

Toelichting bij de werkwijze

Dit milieujaarprogramma (MJP) is opgesteld in uitvoering van art. 2.1.25 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) en de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' tussen het Vlaams gewest en de stad Mortsel. Het milieujaarprogramma geeft aan op welke manier het stadsbestuur in het betrokken werkingsjaar de bepalingen van het stedelijk, provinciaal en gewestelijk milieubeleidsplan zal trachten te realiseren. Het geeft ook aan op welke manier de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' zal worden uitgevoerd.

Bij elke actie wordt het voorziene begrotingskrediet en de verantwoordelijke(n) vermeld.

Bij de bestaande acties wordt de stand van zaken vermeld.

Een overzicht van de toepasselijke begrotingsposten is als bijlage 1.5 bij dit milieujaarprogramma gevoegd.

Overeenkomstig art. 2.1.26 van het DABM stelt het college van burgemeester en schepenen het ontwerp-milieujaarprogramma op en legt dit voor aan de gemeenteraad. Het college van burgemeester en schepenen stelt het definitieve milieujaarprogramma vast na goedkeuring door de gemeenteraad.

De milieud adviesraad brengt advies uit over het ontwerp-milieujaarprogramma.

Toelichting bij de inhoud.

Het milieujaarprogramma omvat decretaal:

1. Een verslag van de stand van zaken betreffende de uitvoering van het gewestelijk, provinciaal en stedelijk milieubeleidsplan binnen de stad.
Dit wordt weergegeven bij de omschrijving van de acties.
2. Een actieplan voor het komende jaar waarin concreet wordt weergegeven op welke manier de doelstellingen van het stedelijk, provinciaal en gewestelijk milieubeleidsplan alsook de bepalingen van de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' zullen worden gerealiseerd.
3. Een overzicht van de in de begroting voorziene inkomsten- en uitgavenposten om de realisatie van het milieujaarprogramma mogelijk te maken.

Verder omvat het milieujaarprogramma bovenop de decretaal reeds voorziene inhoud nog een overzicht van het gevoerde handhavingsbeleid inzake de toepassing van de milieuwetgeving.

Het actieplan heeft overeenkomstig de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' minstens betrekking op volgende onderwerpen:

1. instrumentarium
2. vaste stoffen (afval, milieuverantwoord productgebruik, bestrijdingsmiddelen)
3. water (afvalwater, riolering, oppervlakte- en grondwater)
4. energie
5. mobiliteit

6. natuurlijke entiteiten (groenvoorziening, natuurbehoud en ontwikkeling, landschapszorg)
7. bodem en grondwater
8. hinder (geluid, geur, licht)
9. interne milieuzorg binnen de stedelijke diensten
10. burgers en doelgroepen

DEEL 2: ACTIEPLAN

INSTRUMENTARIUM (niveau 2)

Inleiding

Milieujaarprogramma—milieubeleidsplan

Dit milieujaarprogramma is gebaseerd op het stedelijk milieubeleidsplan 2000-2007. Dit milieubeleidsplan is opgesteld in het kader van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling'

In zitting van 28 maart 2006 heeft de gemeenteraad beslist om de samenwerkingsovereenkomst te ondertekenen voor volgende dusters:

- Instrumentarium: niveau 2
- Vaste stoffen: niveau 2
- Energie: niveau 2
- Water: niveau 2
- Mobiliteit: niveau 1
- Natuurlijke entiteiten: niveau 1
- Hinder: niveau 1

Het intekeningsformulier en het advies van de milieudienst zijn als bijlage I.1 en bijlage I.2 bij dit milieujaarprogramma gevoegd.

Milieudienst

Plaats binnen de organisatie

Stadsbestuur

Technische dienst

Afdeling milieu en ruimtelijke ordening

- 1 stedenbouwkundige niveau A

- 1 milieusambtenaar niveau A

- 1 consultant milieu en ruimtelijke ordening niveau B

- 1 duurzaamheidsambtenaar niveau B

De gehele technische dienst valt onder de bevoegdheid van schep en Paul Van Dyck, bevoegd voor ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu en openbare werken.

Taken

De functiebeschrijvingen van de milieusambtenaar, de duurzaamheidsambtenaar en de consultant milieu en ruimtelijke ordening werden samen met het MJP 2002 overgemaakt.

De milieudienst is belast met het opstellen, uitvoeren en evalueren van het gehele milieujaarprogramma (ind. de onderdelen met betrekking tot interne milieuzorg en de milieubarometer) en de andere wettelijke taken op het vlak van afvalstoffenbeheer, bodemsanering, VLAREM, integraal waterbeleid, natuur, ...

Voor wat betreft de administratieve taken kan de milieudienst hierbij beroep doen op de gemeenschappelijke administratieve medewerkers van de technische dienst. Verder is er een nauwe samenwerking met de andere ambtenaren van de technische dienst (diensthoofd technische dienst, diensthoofd stedelijke werf, stedenbouwkundige, hoofd techniek gebouwen en open ruimten, groenambtenaar, mobiliteitsambtenaar), de informatiedienst (externe en interne communicatie), de stedelijke werf en de dienst ontwikkelingssamenwerking.

Milieuloket:

De technische dienst heeft een gemeenschappelijk informatieloket. De consultant milieu en ruimtelijke ordening staat hierin voor het behandelen van de vragen van de burger. Zij kan daarbij, indien nodig, beroep doen op de milieu- en duurzaamheidsambtenaar.

De telefoon en het e-mailadres van de milieu- en duurzaamheidsambtenaar worden regelmatig in het gemeentelijk informatieblad, op aanvraagformulieren en bij de afvalkalender vermeld.

De burger kan ook gebruik maken van de meldingskaarten die worden verspreid via het gemeentelijk informatieblad. Er zijn interne dienstafspraken dat de milieuklachten, die eventueel bij andere diensten terecht komen, aan de milieudienst worden doorgegeven. Op de vernieuwde gemeentelijke website www.mortsel.be is heel wat informatie over milieu en duurzame ontwikkeling terug te vinden.

Toezichthoudende ambtenaar

De milieuambtenaar Eik Mertens is door de gemeenteraad op 9 september 1997 aangesteld als toezichthoudend ambtenaar zoals bedoeld in art.58 van VLAREM I en heeft op 11 december 1997 de eed afgelegd voor de vrederechter van het kanton Berchem. Het overzicht van de uitgevoerde toezichtsoopdrachten in 2005 bevindt zich als [bijlage 1.3](#) bij dit milieujaarprogramma. Bij het uitvoeren van de toezichtstaken wordt samengewerkt met de officier van de wijkwerking van de politiezone MINOS.

Milieuvadvisraad

Mortsel beschikt over een zogenaamde 'open' milieuraad waar alle inwoners van Mortsel welkom zijn op alle vergaderingen van de milieuraad. Er kan bijgevolg niet per definitie voldaan worden aan de voorwaarde van art. 5.1.1.5 §6.1 van de samenwerkingsovereenkomst. Hiervoor werd in het kader van het milieujaarprogramma 2002 een afwijking aangevraagd en goedgekeurd.

De twee Mortselse milieu- en natuurverenigingen zijn wel in de milieuraad vertegenwoordigd. Dit is voor deze verenigingen trouwens een voorwaarde om een werkingssubsidie te ontvangen.

In september 2003 werden de afsprakennota tussen stadsbestuur en milieuvadvisraad en de aangepaste statuten van de milieuvadvisraad door de gemeenteraad goedgekeurd. De nieuwe statuten en de afsprakennota werden bij het milieujaarprogramma 2004 gevoegd. Het huishoudelijk reglement van de milieuvadvisraad is in het kader van het milieujaarprogramma 2002 reeds overgemaakt. Het jaarverslag 2005 (met inbegrepen het financieel verslag) is als [bijlage 1.4](#) bij dit milieujaarprogramma gevoegd.

De secretaris van de milieuvadvisraad ontvangt alle agenda's en verslagen van de gemeenteraden en gemeenteraadscommissies per e-mail.

Voor meer informatie over de werking van de milieuraad verwijzen wij naar www.milieuraadmortsel.be

MMIS (gewestelijk milieu management informatiesysteem)

Het stadsbestuur zal deelnemen aan de operationele delen van het systeem.

Het inschrijvingsformulier voor MKROS is in het kader van het milieujaarprogramma 2002 reeds overgemaakt. Er werden in 2005 geen natuurvergunningaanvragen of meldingen ingediend. Bijgevolg werden geen gegevens in het natuurvergunningenloket NAV ingegeven. De andere onderdelen van het MMIS waren bij ons weten nog niet operationeel in 2005.

De milieuambtenaar en de duurzaamheidsambtenaar beschikken over een eigen internetaansluiting.

MINA-werkers (milieu- en natuurwerkers)

Het stadsbestuur zet geen MINA-werkers in.

Participatie

De milieuraad is een permanent open milieuraad.

De milieuraad is opgenomen in het overkoepelend overleg tussen de verschillende stedelijke adviesraden en maakt deel uit van de regio-milieuraad. De milieuraad heeft een vertegenwoordiger binnen de GECORO, de burenrade van Agfa Gevaert en de overlegcommissie luchthaven Antwerpen.

Zoals blijkt uit het jaarverslag van de milieuvadvisraad (hoofdstuk externe communicatie en sensibilisatie-acties), werden in 2005 o.m. volgende initiatieven uitgevoerd:

- Open milieuraad rond thema 'duurzaam beleggen'
- Verder zetten tankslagproject (46 stookolietanks geneutraliseerd in 2005)
- Kippenactie en actie 'behaag Mortsel natuurlijk'
- Uitbaten van een bio-café op de Dag van het Park
- Ondersteuning van de educatieve projecten van de natuurgidsen Fort 4

Actie I.1: Ambtelijk overlegorgaan en integratie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>* De milieuambtenaar of de duurzaamheidsambtenaar nemen deel aan de wekelijkse afdelingsvergadering van de technische dienst..</p> <p>Naast de milieu- of duurzaamheidsambtenaar nemen de bevoegde schepen(en), de stadssecretaris, het diensthoofd technische dienst, het hoofd techniek gebouwen, het hoofd techniek open ruimten, het diensthoofd van de stedelijke werf, de groenambtenaar, de stedenbouwkundige en voor sommige dossiers de mobiliteitsambtenaar deel aan deze vergadering.</p> <p>Op deze vergadering worden de dossiers inzake ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu, openbare werken en het beheer van de gebouwen voor het college van burgemeester en schepenen en de gemeenteraad voorbereid en uitgewerkt.</p> <p>Door deze vergadering worden de desbetreffende ambtenaren nauw betrokken bij het opstellen en het uitvoeren van het milieujaarprogramma.</p> <p>* De duurzaamheidsambtenaar is actief lid van de redactieraad van het stedelijk informatieblad Mortsels-Info. De redactieraad vergadert maandelijks en gaat over de inhoud en onderlinge afstemming van de artikelen in het informatieblad.</p> <p>De duurzaamheidsambtenaar beheert het deel milieu en duurzame ontwikkeling van de gemeentelijke website www.mortsels.be</p> <p>* De milieudienst werkt samen met de medewerkers van het woonloket om de verspreiding van informatie over duurzaam (ver)bouwen op een gecoördineerde manier te laten verlopen. Er werd o.m. nauw samengewerkt bij het opstellen van het subsidiereglement 'functioneel verbeteren van woningen' dat in de gemeenteraad van december 2003 werd goedgekeurd en het opstellen van de brochure met het overzicht van alle premies op het vlak van bouwen en verbouwen (zowel op vlak van energie, water als functioneel verbeteren en renovatie).</p> <p>* De milieudienst werkt samen met het secretariaat in de dossiers rond de aankoop van cateringproducten, schoonmaakproducten en kantoorartikelen.</p> <p>* De milieuambtenaar is betrokken bij het ontwerp van de plannen voor renovatie en nieuwbouw van gemeentegebouwen (implementatie principes duurzaam bouwen).</p> <p>* De milieuambtenaar neemt deel aan de periodieke overlegvergaderingen met Ri Ant (beheerder openbare riolering Mortsels) en volgt mee alle rioleringsdossiers op</p> <p>* De milieuambtenaar is als energiecoördinator mee verantwoordelijk voor de opstelling en uitvoering van het gemeentelijk energiebeleid, volgt de energieboekhouding op en maakt het jaarlijks energierapport op.</p> <p>* De milieuambtenaar maakt, samen met de verantwoordelijken van de groendienst, deel uit van de stuurgroep 'reductieplan bestrijdingsmiddelen'.</p> <p>De milieudienst werkt samen met de diensten van het park Fort 4 rond de organisatie van de dag van het park.</p>
Beoordeling	Positief

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie I.2: Opstellen van een milieubarometer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De duurzaamheidsambtenaar is gestart met de opmaak van de milieubarometer in 2003. In 2004 en 2005 werd de milieubarometer verder aangevuld. De meer uitgebreide versie van de milieubarometer is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.
Bijlagen	Bijlage I.6: Milieubarometer

PLANNING	
Geplande handelingen	De milieubarometer zal verder aangevuld en uitgebreid worden. De resultaten van de luchtkwaliteitsmetingen te Mortsel, uitgevoerd door en in opdracht van de VMM tussen september en december 2005, en de resultaten van de waterkwaliteitsmetingen, uitgevoerd door het PIH in 2005, zullen in de milieubarometer worden verwerkt.

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Duurzaamheidsambtenaar

VASTE STOFFEN (niveau 2)

Uitvoering stedelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk Afvalpreventie	: pagina 14 t.e.m. 22
Hoofdstuk Afvalrecyclage	: pagina 21 t.e.m.28
Hoofdstuk Bestrijdingsmiddelen	: pagina 29 t.e.m. 30
Hoofdstuk Secundaire grondstoffen	: pagina 30 t.e.m. 31
Hoofdstuk Milieuverantwoord productgebruik	: pagina 31 t.e.m 32
Hoofdstuk Sensibilisatie	: pagina 33 t.e.m 36

Voor de volgende producten wordt het milieuverantwoord productgebruik aangetoond:

- Compost
- Breekpuin
- FSC-hout
- Catering: statiegeldflessen en bioproducten

Algemene bijlagen

Bijlage V.1: alle artikels over vaste stoffen verschenen in Mortsel Info, het stedelijk informatieblad

Overzicht van de artikels gepubliceerd in Mortsel Info 2005:

MAAND	ONDERWERPEN
Januari	Autosalon + Kamp C + kerstboomverbranding + foto's boodschappentasactie +natuur op Fort 4 + op de weg
Februari	Actie boodschappentas + melding klachten vliegtuig + hoogrendementsketel + aankoop parkzone + fuiencharter
Maart	Composteren + lichthinder + stiekeme stroomverbruikers + oproep wedstrijd composteren + rattenbestrijding + hazelwompad
April	pesticiden + mulching + tankslag + AWW betaling heffing + kippenactie + aankondiging biomarkt + subsidie herbruikbare luiers + Natuur op Fort 4
Mei	Bouwen en verbouwen: subsidies + steenpuin + regenwaterton + dag van het park + aankondiging biomarkt + hazelwompad + landschappelijk herstel Fort 4 +
Juni	Nieuwe isolatienormen + Pompen of verzuipen + afvalcijfers + biomarkt + zuiniger op de pot + vuurwants + winnaar compostwedstrijd + op de weg
Juli - augustus	Zonneënergie + schoolmateriaal + ozon + exotische dieren + fietskaart
September	Riolenbeheer + kookcursus + melding opnieuw en o bij grof huisvuil+ behaagplantactie , ook vermelding carpoolstysteem voor infoavond + gevonden fietsen + plakpalen
Oktober	Enegrietips + klimaatwijken + thermo foto + nestkasten + milieumaand + enquête Fort 4
November	milieuvriendelijk rijden + + regenwaterput en infiltratie + slukverbranden + statiegeld
December	Gerecydeerd papier, subsidie herbruikbare luiers, afval op de stadsdiensten.

In elk Mortsel Info wordt kenbaar gemaakt hoe men grof huisvuil kan laten ophalen.

Bijlage V.2: alle artikels gepubliceerd in de afvalkrant van IGEAN

Bijlage V.3: de afvalkalender 2006

Afvalpreventie

Actie V.1: Verkoop compostvaten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In het jaar 2005 werden 87 compostvaten en 5 womenbakken verkocht.</p> <p>De compostvaten en womenbakken worden op het recyclagepark verkocht. Dit werd bekend gemaakt via het gemeentelijk informatieblad van maart en de afvalkalender 2006. Het compostvat is gratis ter plaatse af te halen of wordt thuis bezorgd tegen een minimale vergoeding van 1,25 euro.</p> <p>Op de jaarmarkt en één van de vier biomarkten (zie actie V.23) en tijdens de Dag van het park werden een compostvat en womenbak tentoongesteld.</p> <p>De scholen krijgen, indien gewenst, gratis een compostvat.</p>
Beoordeling	<p>In het jaar 2005 werden 87 compostvaten verkocht, in 2003 131 vaten en in 2004 116 vaten. De dalende trend van de verkoop van de vaten was zeker te verwachten daar de markt stilaan een verzadigingspunt moet bereiken.</p> <p>Positief is dat er 5 womenbakken aan gezinnen op een appartement verkocht werden.</p> <p>Op vraag van het toenmalige gemeentebestuur van Mortsel, heeft het studiebureau Iris Consulting in september 1997 een verslag uitgebracht van haar woonbehoeftenonderzoek. Dit onderzoek moest een duidelijk inzicht verstrekken in de woonproblematiek en resulteren in een woonbeleidsplan. In het verslag wordt vermeld dat het aantal woningen steeg tussen 1981 en 1991 van 9.960 tot 10.345, wat ongeveer overeenkomt met een toename van 40 woningen per jaar. Dit betekent dat we kunnen veronderstellen dat er in 2005 in totaal 10.905 woningen aanwezig zijn.</p> <p>Uit een grafiek van het onderzoek kan afgelezen worden dat 42 % van de woningen appartementen zijn en 58 % huizen.</p> <p>Niet alle huizen hebben tuinen en sommige appartementen hebben dan weer wel een tuin. We zullen daarom bepalen dat 40 % van de woningen geen tuin hebben. Dit komt dus neer op ongeveer 6.543 woningen met tuin.</p> <p>In het uitvoeringsplan huishoudelijke stoffen 2003-2007 is er een taakstelling vooropgesteld dat in 2007 36 % van de bevolking van een GFT-gemeente actief aan preventie van alle organisch afval moet doen door bv. het composteren en het houden van kippen. Onder 'bevolking' zullen wij 'woningen' verstaan omdat de preventieve acties per woning zullen gebeuren.</p> <p>36 % van 6.543 is 2.355. Bijgevolg moet tegen 2007 ongeveer 2.355 woningen aan organische afvalpreventie doen.</p> <p>In 2001 werd de kippenactie gestart. Voor de jaren 2001, 2002, 2003, 2004 en 2005 werden in totaal aan 151 gezinnen kippen bezorgd.</p> <p>Tot op heden zijn er in totaal 2.437 compostvaten en 5 womenbakken verkocht</p> <p>Dit komt neer dat in de stad Mortsel reeds 2.593 gezinnen aan organische afvalpreventie doen. De doelstelling van 36% is behaald. De stad Mortsel doet het dus zeker niet slecht wat betreft organische afvalpreventie.</p> <p>Hierbij dient er ook nog opgemerkt te worden dat enkele gezinnen gebruik maken van composthopen- of bakken.</p>
Commentaar	Er worden reeds compostvaten verkocht sinds 1989
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	8761-124-48 aankoop compostvaten 879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.2: Compostmeesterwerking

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stand op de jaarmarkt (september) en op de biomarkt van mei</p> <p>De compostmeesters kunnen steeds door iedereen gecontacteerd worden voor vragen of voor een afspraak vast te leggen.</p> <p>Drie dagen (resp. 1 in april, mei en juli) zijn de compostmeesters op het recyclagepark aanwezig voor eventuele vragen te beantwoorden. Dit werd kenbaar gemaakt via het gemeentelijk infoblad en op het recyldagepark.</p> <p>In de Morsel info van april werd de compostcursus van Igean aangekondigd.</p> <p>Op 8 maart 2005 werd een vergadering met de compostmeesters gepland. In bijlage het verslag.</p> <p>Er werd een wedstrijd rond composteren georganiseerd voor de scholen (zie actie V.3). De compostmeesters zaten in de jury.</p> <p>Igean organiseerde in samenwerking met Vlaeo, Cel Thuiscomposteren, in maart een congres voor de compostmeesters.</p>
Beoordeling	In het uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen 2003-2007 wordt als richtinggevende doelstelling bij de uitvoering van het preventiebeleid vooropgezet om per intergemeentelijke samenwerkingsverband 6 actieve compostmeesters per 10.000 inwoners te hebben vanaf 2004. In Morsel zijn er 7 gediplomeerde compostmeesters (waaronder 2 personeelsleden) voor 24.400 inwoners. De duurzaamheidsambtenaar tracht in 2006 de cursus tot gediplomeerde compostmeester af te maken.
Bijlagen	Bijlage V.1: Morsel Info Bijlage V.4: Verslag vergadering compostmeesters

PLANNING	
Geplande handelingen	<p>De duurzaamheidsambtenaar zal de opleiding tot gediplomeerde compostmeester, georganiseerd door IGEAN, vervolledigen.</p> <p>In maart wordt een vergadering met de compostmeesters gepland. De medewerking aan de plantenruilbeurs wordt gevraagd.</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	8761-124-48 aankoop compostvaten 879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.3: Composteren en mulching: sensibilisatie en voorbeeldfunctie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De Morselse scholen kunnen een éénmalige premie voor composteren krijgen. Voor het schooljaar 2004-2005 hebben acht scholen zich ingeschreven. Twee scholen kwamen in aanmerking voor de subsidie, vijf hadden de premie al gekregen en één school volgde het composteren niet goed op. Zie actie V.6.</p> <p>Er werd een composteerwedstrijd voor kinderen georganiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doelgroep: Morselse kinderen van het vijfde of zesde leerjaar of kinderen van het vijfde of zesde leerjaar van een Morselse school.

	<ul style="list-style-type: none"> - Inhoud: een limerick over composteren - Jury: duurzaamheidsambtenaar en compostmeesters - Prijzen: de winnaar krijgt een boekenbon van 25 euro, de tien volgende krijgen of een cultuur- of zwemkaart ter waarde van 10 euro. Het winnend gedicht wordt ook gepubliceerd in Mortsel Info - Bekendmaking: via een schrijven aan de scholen, Mortsel Info, Dubbelpunt (bijlage) <p>Op het recydatepark staat een demonstratiestand. De compostmeesters kunnen onmogelijk elk weekend op de demonstratieplaats op het recyclagepark aanwezig zijn. Er is beslist om drie dagen tijdens het compostseizoen het composteren te demonstreren, (zie actie V.2)</p> <p>Inwoners die een compostvat aankopen, krijgen bij de aankoop de nodige informatie (brochure OVAM).</p> <p>De compostmeesters stonden samen met de milieudienst, de milieudienst op de biomarkt in mei en op de jaarmarkt. De inwoners konden aan de stand een compostvat en een wormenbak bekijken en de nodige vragen stellen. Eveneens werden op de stand brochures over composteren ter beschikking gelegd.</p> <p>Op de vergadering van de compostmeesters in maart werden de compostmeesters gebriefd over het eigen gebruik van compost door de stad zodat zij dat ook konden vermelden aan de Mortselaren.</p> <p>Takken en snoeihout kan gratis naar het recydatepark gebracht worden of kan men laten ophalen met het grof huisvuil tegen een betaling van 4 euro per m².</p> <p>De inzameling en verwerking van groenafval afkomstig van particulieren gebeurt o.a. via het containerpark. Dit materiaal wordt integraal afgevoerd naar de vergunde composteersinstallatie van de intercommunale IGEAN waar het op een milieuhygiënische manier wordt verwerkt tot compost en mulching. Het groenafval afkomstig van gemeentelijke onderhoudswerken en het materiaal dat op afroep bij de bevolking wordt ingezameld wordt eveneens afgevoerd naar de composteersinstallatie.</p> <p>Stad Mortsel gebruikt Vlaco-compost (zie actie V.25) bij de heraanleg van voet- en fietspad (berm). Bij onderhoud en nieuwe aanleg van plantsoenen wordt compost, houtschors en verhakeld hout gebruikt.</p> <p>Met de Behaagplantactie (zie actie N.2) werd gratis Vlaco gekeurd compost bedield aan de kopers van de behaagplantpakketten.</p> <p>Dat het thuiscomposteren een succes kent, kan men nagaan aan de verkoop van de compostvaten. (Zie actie V.1)</p> <p>Kippenactie: zie actie V.8.</p> <p>In Mortsel Info, de afvalkrant en de afvalkalender werd meer info over composteren gepubliceerd.</p>
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.2: de afvalkrant Bijlage V.3: de afvalkalender Bijlage V.5: brief scholen composteerwedstrijd Bijlage V.6: Dubbelpunt, artikel composteerwedstrijd

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	8761-124-48 aankoop compostvaten 879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.4: Reclamedrukwerk

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur verspreidt i.s.m. de milieuraad reeds jaren een gratis sticker 'geen ongeadresseerde reclame aub'. Zowel voor deze stickers als voor de Robinsonlijst werd reclame gemaakt in de afvalbrochure 2006. Volgens de Post zijn momenteel 3.306 (van de 11.677) bussen voorzien van deze stickers.</p> <p>Nieuwe inwoners krijgen gratis een sticker.</p> <p>In 2005 zijn er 2000 stickers 'geen reclamedrukwerk' aangekocht.</p> <p>Wanneer redamedrukwerk wordt gepost in brievenbussen met een sticker 'geen reclamedrukwerk aub' dan moeten de desbetreffende uitgevers belastingen betalen. In 2005 is er een totaal bedrag van 202.701,40 euro ingekohierd.</p>
Opmerkingen	<p>Sinds 1 januari 2002 is de belasting op de verspreiding van redamedrukwerk gestegen van 0,25 BEF tot 0.02 euro (0,81 BEF) per exemplaar om deze vorm van reclame te ontmoedigen.</p> <p>In 2003 hadden 2.528 brievenbussen van de 11.434 een sticker, in 2004 2.882 van de 11.494.</p>
Bijlagen	Bijlage V.3: de afvalbrochure

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	/
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.5: Kringloopwinkel

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2005 werd er 6,2 kg herbruikbare goederen per inwoner aangevoerd.</p> <p>Het stadsbestuur ondersteunt de werking van de kringloopwinkel door artikels in Morstel Info en de afvalkalender te plaatsen, met affiches op te hangen, door het betalen van een tonnagevergoeding en het voorzien van een borgstelling van 125.000 euro voor de lening tot de aankoop van de gebouwen van de kringloopwinkel in Mortsel.</p> <p>Stad Mortsel heeft de kringloopdag mee opgenomen in 'Oktober milieumaand' (zie bijlage). Er werden herbruikbare boodschappentassen aangeboden aan de kringloopwinkel. Bij aankoop van een product uit de kringloopwinkel, kon een tas geschonken worden.</p>
Opmerking	<p>In de gemeenteraad van 16 december 2003 werd de samenwerkingsovereenkomst met Opnieuw en Co afgesloten (bij MJP 2004 gevoegd).</p> <p>In 2004 werd er 4.8 kg herbruikbare goederen per inwoner aangevoerd.</p>
Bijlagen	Bijlage V.7: oktober milieumaand

PLANNING	
	Nieuwe lening kringloopwinkel

ORGANISATIE 2005	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.6: Scholenwerking

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er wordt een uitgebreide campagne rond afvalpreventie in de scholen uitgevoerd. Volgend aanbod rond afvalpreventie voor het schooljaar 2004-2005 werd in de scholen kenbaar gemaakt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - subsidies voor het pakket drankverpakking, - subsidies voor het pakket brooddozen - subsidies voor het pakket composteren, - subsidies voor het pakket MOS/Groene school, - gratis ophaling papier en karton, PMD en GFT+. Restafval moeten de scholen op eigen kosten laten afvoeren, - gratis aanbod van compostvaten en beluchtingsstokken, - gratis aanbod van de OVAM-informatiemap 'composteren voor kinderen' voor kleuter- en basisonderwijs, - mogelijkheid tot plaatsbezoek van de compostmeesters op afspraak, - ontlenen van herbruikbare bekertjes voor schoolfeesten e.d., - mogelijkheid tot een bezoek aan het recycagepark of de kringloopwinkel Opnieuw en Co te Mortsel. <p>Welke scholen een subsidie hebben ontvangen kan u nalezen in bijlage V.9.</p> <p>De informele communicatie met de scholen (informatie over milieuzorg, ...) verloopt zo veel mogelijk via e-mail. Dit bespaart naast tijd ook papier.</p> <p>In Mortsel Info van juli/augustus verscheen er een artikel over milieuvriendelijk schoolgerief.</p> <p>Er werd een 'composteerwedstrijd' voor het vijfde en zesde leerjaar georganiseerd. De kinderen moesten een limerick over composteren schrijven. De compostmeesters zaten in de jury. (Zie actie V.3)</p> <p>Stickers rond de selectieve inzameling werden bedrukt aan de scholen.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Mortsel Info</p> <p>Bijlage V.8: brief milieuaanbod scholen</p> <p>Bijlage V.9: college subsidies scholen</p>

PLANNING	
Geplande handelingen	Er zal gewerkt worden aan een milieu-enquête zodat we weten wat de stand van zaken is in de scholen en welke projecten opgestart moeten worden.

ORGANISATIE 2005	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu 8797-332-02 subsidie afval scholen
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.7: Project 'Herbruikbare bekertjes'

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In het JOC Centraal zijn 1.000 herbruikbare kunststofbekertjes voor fuisen ter beschikking.</p> <p>Op de dienst stadswerken liggen 1.000 herbruikbare bekertjes voor ontleening.</p> <p>De culturele dienst is in het bezit van herbruikbare bekertjes voor eigen gebruik. De dienst stadswerken organiseert de uitlendingsdienst voor herbruikbare bekertjes. De herbruikbare bekertjes worden tegen een waarborg uitgeleend aan de organisatoren van culturele activiteiten, schoolfeesten, wijk- en straatfeesten, ...</p> <p>Via IGEAN werd in 2002 een subsidieaanvraag bij OVAM ingediend voor de aankoop van</p>

	extra herbruikbare bekert en een afwasmachine. Ovam heeft in 2006 hiervoor haar goedkeuring gegeven. Igean zal ons nog de nodige info schriftelijk bezorgen.
--	--

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.8: Kippenactie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De kippenactie 2005 vond plaats op zaterdag 28 mei 2005. Er werden 94 kippen aan 29 klanten bedeed. Ook dit jaar bood de milieuraad elke klant een pakket aan met graan, legeieren en schelpjes om de kippen vanaf de eerste dag optimaal te kunnen verzorgen. Ook kreeg elke koper, indien gewenst, de brochure 'Wat legt de kip' van OVAM. In Mortsel info verscheen een artikel over de kippenactie.
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu 879-123-48 werking milieuraad
Verantwoordelijke	Milieudienst en milieuraad

Actie V.9: Afvalpreventie en afvalrecyclage binnen de eigen diensten

Dit actiepunt is opgenomen onder 'Interne milieuzorg'.

Actie V.10: Selectieve inzameling eigen bedrijfsafvalstoffen

Dit actiepunt is opgenomen onder 'Interne milieuzorg'.

Actie V.11: Project 'Herbruikbare luiers'

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Er is een subsidie voor herbruikbare luiers ingevoerd (in bijlage: collegebeslissing). Dit werd bekend gemaakt in Mortsel Info en de brochure afvalarm winkelen. Wanneer Mortselaren een aangifte van de geboorte doen, krijgen ze de premiebon mee. In 2005 zijn er 6 subsidies goed gekeurd. In Oktober milieumaand is een informatieavond over herbruikbare luiers georganiseerd.
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.10: brochure afvalarm winkelen Bijlage V.11: collegebeslissing herbruikbare luiers Bijlage V.12: premiebon herbruikbare luiers Bijlage V.7: folder milieumaand

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	8799 332 02 subsidie herbruikbare luier
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.12: Project 'Herbruikbare drankverpakkingen'

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Scholen kunnen een subsidie aanvragen voor het project 'herbruikbare drankverpakkingen'. Zie actie V.6.</p> <p>In de brochure afvalarm winkelen wordt het gebruik van kraantjeswater en drank in herbruikbare drankverpakkingen aangemoedigd. De voorbeeldfunctie van de stad wordt ook aangehaald.</p> <p>In de afvalkalender worden tips gegeven voor het voorkomen van verpakkingsafval.</p> <p>In Mortsel Info wordt de voorbeeldfunctie besproken.</p> <p>In het fuifcharter wordt vermeld dat de fuiforganisator drank in herbruikbare en/of recycleerbare verpakkingen moeten aanbieden. Het fuifcharter werd gepubliceerd in Mortsel Info van februari.</p>
Opmerkingen	<p>In Mortsel (sterk verstedelijkt gebied) kopen de mensen hun drank hoofdzakelijk aan via de grote supermarkten. Deze supermarkten zijn niet geneigd om mee te werken aan projecten rond het aanmoedigen van het gebruik van herbruikbare verpakkingen. Dit blijkt ook uit de resultaten van het project in Zonhoven. In deze landelijke gemeente wordt het project gedragen door de kleinhandel. Drankkleinhandel is vrijwel afwezig in Mortsel.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.3: afvalkalender Bijlage V.10: brochure afvalarm winkelen</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.13: Herbruikbare boodschappentas

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel heeft samen met Fost Plus en Igean een boodschappentasactie in 2004 opgestart. Gedurende 3 maanden (oktober, december, en januari) worden 5 winkelende Mortselaars met een herbruikbare boodschappentas (of dergelijke) per maand gefotografeerd. Met hun goedkeuring is hun foto verschenen in Mortsel Info november 2004, januari 2005 en februari 2005). De wedstrijd werd ook vooraf bekend gemaakt in hetzelfde stedelijk infoblad. Als beloning krijgen de Mortselaars een zak gevuld met etenswaren van de Oxfam Wereldwinkel ter waarde van 25 euro.</p> <p>Er werd een bestelling gedaan bij een bedrijf uit Malle voor 3.000 herbruikbare boodschappentassen. Er werd gekozen voor donkere zakken met een houten handvat zodat vuil moeilijk te zien is en zodat een goede handgreep, mogelijk is. Bovendien werd er gekozen voor een geschreven 'onopvallende' druk opdat de mensen niet vertegen zouden zijn voor gebruik van de zakken.</p> <p>In de brochure over afvalarm winkelen werd een bon gepubliceerd die de Mortselaars kunnen inruilen voor een gratis herbruikbare zak. De brochure werd huis aan huis bedeed.</p> <p>Aan de werknemers van de stad en de bestuursleden werd een herbruikbare zak aangeboden.</p> <p>Nieuwe inwoners krijgen, indien gewenst, dergelijke zak.</p> <p>Op de Dag van de Kringloopwinkel (oktober milieumaand) werden de draagtassen aan de klanten bedeed bij aankoop van een kringloopproduct.</p>

	In de afvalkalender van 2006 werd vermeld dat geïnteresseerden een herbruikbare boodschappentas mogen afhalen.
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.3: afvalkalender Bijlage V.7: flyer oktober milieumaand Bijlage V.10: brochure afvalarm winkelen Bijlage V.13: collegebeslissing herbruikbare zakken voor personeels- en bestuursleden

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.14: Provinciaal overlegplatform

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Mortsel neemt deel aan het provinciaal overlegplatform voor preventie en beheer van huishoudelijke afvalstoffen en laat zich binnen dit overleg vertegenwoordigen door de intercommunale IGEAN.

Actie V.15: Afvalarme evenementen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In 2005 is geen politiereglement met betrekking tot afvalarme evenementen opgemaakt. Dit zal zeker een agendapunt voor 2006 worden!! Stad Mortsel had zich oorspronkelijk ingeschreven voor vaste stoffen niveau 1 daar de doelstelling van 150 kg restafval per jaar niet aangetoond kon worden. Er werd dus verondersteld dat er geen politiereglement moest opgemaakt worden. Op 19 oktober 2005 kreeg de stad te horen dat de studie Edips aangaande het aandeel restafval van winkels en KKMO's in aanmerking komt als bewijsstuk zodat de doelstelling van 150 kg kan behaald worden. In oktober heeft de stad dan ook de goedkeuring voor inschrijving op het tweede niveau (zie bijlage) aangevraagd. In januari 2006 kregen we de goedkeuring van de minister.
Bijlagen	Bijlage V.14: brief aanvraag goedkeuring inschrijving niveau 2 Bijlage V.15: goedkeuring minister inschrijving niveau 2

Afvalrecyclage

Actie V.16: Opvolgen van het stedelijk afvalstoffenbeleid

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In 2003 werd er een sorteeraanlyse van het restafval en de PMD uitgevoerd i.k.v. Fost Plus Project. Een eerste evaluatie werd in 2004 uitgevoerd. In 2005 gebeurde de eindevaluatie. Zie actie V.20. De scholen hebben stickers rond de selectieve inzameling (van de provincie) ontvangen. In Mortsel Info en de afvalkalender is er een artikel over de Mortselse afvalcijfers gepubliceerd. De nodige sensibilisatie over sorteren en recycleren is gevoerd: zie acties V.30, V.31 en IM.1. Een evaluatie van de afvalcijfers 2005 wordt in maart 2006 in het college gebracht. Volgende prijzen gelden voor de afvoer van afvalstoffen:

- Restafval groot : 1.00€ per zak
- Restafval klein : 0.65€ per zak
- PMD: 0.372€ per zak
- GFT+ 0.50€ per zak of emmer
- Tuinafval 0.75€ per zak
- Grof huisvuil 4.00€ per m³ (bij de huis-aan-huisophaling, sortering verplicht)
- Recyclagepark gratis behalve voor steenpuin (2€/0.5m³, gratis tot 0.5m³) en autobanden (1€/stuk). Vanaf het najaar 2005 kunnen autobanden gratis op het recyclagepark aangeboden worden. In de afvalkalender 2006 wordt dit vermeld. Er is bovendien een beperkt aantal gratis restafvalzakken voor inwoners met zeer lage inkomens (via OCMW) beschikbaar. Dit werd bekend gemaakt in Mortsel info en de afvalbrochure.

Restafval en grof huisvuil

In 2004 werd er voor het eerst in 9 jaar meer afval voor verbranding naar ISVAG afgevoerd dan het jaar ervoor. Voor 2005 zet deze tendens zich verder.

De gevolgen

De raad van bestuur van ISVAG heeft op 22 september 2005 besloten om de jaarlijkse bijdrage van Mortsel in de werkingskosten van ISVAG te verhogen van 471.600 euro (2005) naar 512.400 euro per jaar (2006). Dit is een prijsstijging met 8.65%.

Deze prijsstijging is te wijten aan de jaarlijkse indexering met 2% maar vooral aan de stijgende aanvoer van huisvuil en grof huisvuil uit Mortsel.

	2005	2004	2003
Restafval (ton/jaar)	3158	3143	3031
Grof huisvuil (ton/jaar)	919	838	889
GFT+ (ter informatie)	650	691	788

De oorzaken

Restafval

De stijgende aanvoer van restafval is vrijwel volledig te verklaren door het dalende succes van de GFT+ inzameling.

De GFT+ ophaling is wettelijk verplicht conform het uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen van OVAM.

Momenteel wordt in Mortsel ongeveer 40% van het voor de huis-aan-huis ophaling aangeboden GFT+ selectief ingezameld. De overige 60% van het GFT+ komt in de bruine restafvalzak terecht.

Uiteraard is er ook het GFT+ afval dat niet wordt aangeboden voor de huis-aan-huisophaling en dat thuis gecomposteerd of aan de kippen gegeven wordt. Ongeveer 35% van de Mortselse gezinnen met een tuin doen aan thuiscomposteren of hebben kippen d.w.z. dat ongeveer 2400 van de 11.500 Mortselse gezinnen GFT+ afval voorkomt.

De prijs van de afvalzakken is al meer dan 5 jaar gelijk en er treedt een zeker gewinningseffect op. Samen met de slechte reputatie van de GFT+ zakken en problemen met de ophaling van de GFT+ emmer (handvaten breken af door het gebruik van te stevige betaallinten, emmer niet altijd volledig leeg, ...) zorgt dit voor een dalend rendement van de GFT+ ophaling

Grof huisvuil

De toename van de hoeveelheid grof huisvuil in 2005 valt te verklaren door het steeds toenemend bezoekersaantal van het recyclagepark en daaraan gekoppeld de steeds stijgende aanvoer van de grof huisvuilfracties. In 2005 is er op basis van extrapolatie niet

	<p>alleen 9.6% meer grof huisvuil aangevoerd maar ook 10% meer houtafval en 5% meer groenafval dan in 2004. Voor steenpuin bleven de cijfers voor het eerst sinds 4 jaar stabiel.</p> <p>Verder zijn er op een viertal zaterdagen in april en mei dit jaar capaciteitsproblemen geweest op het recyclagepark. Op deze zaterdagen werden meer dan 1.200 bezoekers geteld. Zij brachten zoveel afval mee dat verschillende containers vol waren voor het sluitingsuur en de overschot noodgedwongen in de perscontainer voor grof huisvuil belandde ...</p> <p>Daarnaast waren er zowel door de werken in de Antwerpsestraat als door de invoering van de vervroegde huis-aan-huisophalingen langs de gewestwegen in 2005 heel wat problemen met de huis-aan-huisophalingen van restafval en GFT+. De werf is dan het afval gaan halen en had ook geen andere keuze dan dit in de perscontainer op het recyclagepark te dumpen. Er zijn dit voorjaar ook enkele grotere uitdrijvingen door deurwaarders gebeurd waarbij eveneens heel wat grof huisvuil moest afgevoerd worden.</p> <p>De oplossingen <u>Restafval</u> Tot nu toe was een stijging van de prijs van de restafvalzakken in combinatie met meer comfort bij de ophaling, de enige manier om het rendement van de selectieve inzameling te verhogen.</p> <p>Het comfort kan nog bevorderd worden door het gebruik van de composteerbare GFT+ zakken te stoppen en over te stappen naar de ophaling in de bestaande GFT+ emmers met gebruik van één vaste betaalsticker die telkens 1 jaar geldig is. De inwoners kunnen dan de emmer zonder problemen elke week aanbieden.</p> <p>Bij betaling van de jaarlijkse betaalsticker, kunnen indien gewenst gratis composteerbare zakken voor in de emmer ter beschikking worden gesteld. De emmer zal dan minder vuil worden, wordt vrijwel zeker helemaal geleegd, behalve bij vorst (er blijft dan wel eens afval in de emmer hangen wegens vastgevrozen) en de handvaten blijven heel omdat er geen betaallinten meer zijn.</p> <p><u>Grof huisvuil en recyldagepark</u> Een verhuis van het recyldagepark naar een grotere en betere locatie zou zeker de exploitatie van het recyclagepark vergemakkelijken en de wachtrijen verkorten. Een verhuis zal echter weinig of geen invloed hebben op de aangevoerde hoeveelheden, het bezoekersaantal en het bijhorend mobiliteitsprobleem.</p> <p>Om de aangevoerde hoeveelheden afval en het bezoekersaantal te doen dalen, is er maar 1 oplossing:: Het invoeren van een betaalsysteem voor bepaalde afvalfracties (steenpuin, hout, oud ijzer, grof vuil, groenafval)</p>
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.3: Afvalkalender Bijlage I.8: Milieubarometer: evaluatie afvalcijfers

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.17: Recyclagepark

RAPPORTERING																																											
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stijgend bezoekersaantal van het recyldagepark stelt grote problemen voor de goede werking van het recyldagepark, de leefbaarheid van de omgeving en de mobiliteit in de Sint Benedictusstraat en omgeving.</p> <p><i>De cijfers spreken voor zich:</i></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2000</th> <th>2005</th> <th>stijging</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Grof vuil</td> <td>815</td> <td>944</td> <td>+16%</td> </tr> <tr> <td>Oud ijzer</td> <td>188</td> <td>215</td> <td>+14%</td> </tr> <tr> <td>Steenpuin</td> <td>1.264</td> <td>1780</td> <td>+41%</td> </tr> <tr> <td>Groenafval</td> <td>1.163</td> <td>1443</td> <td>+24%</td> </tr> <tr> <td>Hout</td> <td>317</td> <td>609</td> <td>+92%</td> </tr> <tr> <td>Wit- en bruingoed</td> <td>0</td> <td>117</td> <td></td> </tr> <tr> <td>KGA</td> <td>75</td> <td>85</td> <td>+12%</td> </tr> <tr> <td>Bezoekers recyclagepark</td> <td>109582</td> <td>146869</td> <td>+34%</td> </tr> <tr> <td>Bevolking Mortsel</td> <td>25090</td> <td>24429</td> <td>-2.6%</td> </tr> </tbody> </table> <p>De hoeveelheden ingezameld glas, papier, PMD en textiel zijn ongeveer stabiel gebleven.</p> <p><i>Probleemstelling:</i> Omwonenden, politici en de betrokken werknemers klagen al meer dan 5 jaar over het feit dat het recyclagepark onleefbaar druk is geworden. Al even lang wordt over een verhuis gesproken die er om diverse redenen maar niet van komt ...</p> <p>Intussen zijn we 5 jaar verder en, ondanks het dalend bevolkingscijfer, merken we dat het bezoekersaantal met 34% is gestegen en er 12 tot 92% meer afval wordt aangevoerd. Het mag ook duidelijk zijn dat het afvoeren en verwerken van al dat afval ook minstens 12 tot 92% meer kost dan 5 jaar geleden.</p> <p><i>Oorzaak:</i> Critici stellen dat er veel niet-inwoners van Mortsel naar het recyldagepark komen. Uit steekproefgewijze controles van de identiteitskaarten door de mensen van het recyclagepark en onze duurzaamheidsambtenaar, blijkt dat het hooguit over 2 à 3% bezoekers van buiten Mortsel gaat.</p> <p>Wat is de oorzaak dan wel ? Er wordt nog ongeveer evenveel glas, PMD, textiel en papier en karton ingezameld als 5 jaar geleden. De stijging situeert zich vooral op het vlak van de fracties die vrij komen bij werken thuis zoals steenpuin, hout, oud ijzer, grof vuil en KGA (vooral verfafval). Ook de aangevoerde hoeveelheden groenafval blijven stijgen ondanks de invoering van de tuinafvalophaling.</p> <p>Er worden in Mortsel heel wat huizen gerenoveerd. Een afvalcontainer huren bij een private firma kost steeds meer geld en afvoer naar het recyldagepark blijft gratis. Ook aannemers geven vaak een korting als de klanten het bouwafval zelf afvoeren naar het recyclagepark. Hierdoor komt er hoe langer hoe meer bouwafval op het recyclagepark terecht.</p> <p>Het feit dat er nog altijd evenveel glas, papier en karton, textiel en PMD naar het recyclagepark wordt gebracht als 5 jaar geleden, bewijst deze stelling aangezien de burger ook op andere manieren gratis of tegen dezelfde prijzen als 5 jaar geleden (PMD) van dit afval kan afmaken.</p> <p>Voor wat betreft het groenafval stellen we vast dat in de helft van de Mortselse tuinen niet gecomposteerd wordt. Bovendien is het compostvat niet geschikt voor het verwerken van (grote hoeveelheden) gras en vooral: het is gemakkelijk en goedkoop om snel alles naar het recyldagepark te brengen i.p.v. zelf te composteren.</p>				2000	2005	stijging	Grof vuil	815	944	+16%	Oud ijzer	188	215	+14%	Steenpuin	1.264	1780	+41%	Groenafval	1.163	1443	+24%	Hout	317	609	+92%	Wit- en bruingoed	0	117		KGA	75	85	+12%	Bezoekers recyclagepark	109582	146869	+34%	Bevolking Mortsel	25090	24429	-2.6%
	2000	2005	stijging																																								
Grof vuil	815	944	+16%																																								
Oud ijzer	188	215	+14%																																								
Steenpuin	1.264	1780	+41%																																								
Groenafval	1.163	1443	+24%																																								
Hout	317	609	+92%																																								
Wit- en bruingoed	0	117																																									
KGA	75	85	+12%																																								
Bezoekers recyclagepark	109582	146869	+34%																																								
Bevolking Mortsel	25090	24429	-2.6%																																								

	<p>Oplossing Een verhuis van het recydegepark naar een grotere en betere locatie zou zeker de exploitatie van het recyclagepark vergemakkelijken en de wachtrijen verkorten. Een verhuis zal echter weinig of geen invloed hebben op de aangevoerde hoeveelheden, het bezoekersaantal en het bijhorend mobiliteitsprobleem.</p> <p>Om de aangevoerde hoeveelheden afval en het bezoekersaantal te doen dalen, is er maar 1 oplossing: het invoeren van een betaalsysteem voor bepaalde afvalfracties (steenpuin, hout, oud ijzer, grof vuil, groenafval)</p> <p>Hierdoor zal de burger voor de afvoer van bouwafval terug meer beroep doen op private firma's (minder concurrentievervalsing) en zijn groenafval meer thuis composteren.</p> <p>I GEAN zal de komende jaren in de omliggende gemeenten (Borsbeek, Boechout, Hove, ...) een door OVAM gesubsidieerd betaalsysteem op het containerpark invoeren, gekoppeld aan een overname van het beheer van de containerparken, zowel op het vlak van personeel als de afvoer van afvalstromen.</p> <p>Het lijkt aangewezen om voor de invoering van het gezamenlijke betaalsysteem de nodige onderhandelingen met IGEAN op te starten. De tarieven zullen dan in heel de omgeving uniform zijn, wat deze onpopulaire oplossing toch in een breder kader kan laten passen.</p> <p>De aanvoer van de gewone huishoudelijke afvalfracties (glas, papier en karton, KGA, textiel, herbruikbaar afval, wit- en bruingoed, ...) blijft gratis. Enkel voor grof huisvuil, bouwafval allerhande en mogelijk ook PMD, zal er betaald moeten worden. Een overname van het beheer door IGEAN is niet aangewezen zolang het recyclagepark op de huidige locatie blijft.</p>
Opmerkingen	<p>De milieudienst heeft in 2004 een voorstel uitgewerkt en voorgelegd aan de milieuraad om ook in Mortsel een toegangssysteem in te voeren, gekoppeld aan een betaalsysteem, waarbij de toegang tot het recydegepark gratis wordt gehouden voor maximaal 12 bezoeken per jaar en een vaste en voldoende hoge toegangsprijs wordt aangerekend voor de volgende bezoeken. Op de milieuraad is men niet gekomen tot een consensus. De milieudienst heeft beslist om te wachten met veranderingen voor het recydegepark omdat IGEAN plannen heeft om alle recydegeparken op elkaar af te stemmen.</p>

Actie V.18: Illegaal ontwijkgedrag

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Meer dan 20 beëdigde ambtenaren (meestal werklui van de groendienst en de stedelijke werf) mogen een belasting op sluikestorten vaststellen (25 of 200€). Deze ambtenaren voeren nu en dan gerichte acties.</p> <p>In 2005 werden 10 overtredingen vastgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 belastingen werden spontaan betaald, - 4 belastingen zijn ingekohierd. - 1 bezwaar is nog lopende (ingediend in december 2005) <p>In de afvalkalender 2006 wordt sluikestort en zwerfvuil opgenomen.</p> <p>In elke Mortsel info zit een meldingskaart waarmee Mortselaars een klacht of voorstel kunnen indienen over ondermeer zwerfvuil, geluidshinder, ...</p> <p>In Mortsel Info van november verscheen er een artikel over sluikeverbranden.</p> <p>Op de biomarkt van mei en op de jaarmarkt lagen de zwerfvuilaffiches die in het kader van Fostplusproject (zie actie.20) zijn opgemaakt, ter beschikking. Op het openbaar domein zijn de affiches en stickers (op straatvuilbakjes) nog steeds terug te vinden.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.3: afvalkalender</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	NVT, middelen IGEAN - Fost Plus
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.19: Project 'Vermindering groenafval'

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Kleine hoeveelheden tuinafval kan bij het GFT+ gesorteerd worden. Voor grotere hoeveelheden tuinafval kan gebruik gemaakt worden van composteerbare tuinafvalzakken met een inhoudsvermogen van 60 l. De tuinafvalzakken worden opgehaald van maart t.e.m. november!</p> <p>Takken en snoeihout dat niet met het tuinafval wordt opgehaald, kan naar het recyclagepark gebracht worden of kan thuis opgehaald worden met de maandelijkse grof huisvuilophaling. Grof huisvuil wordt enkel na telefonische reservatie opgehaald op de derde maandag van de maand.</p> <p>Het opgehaalde groenafval gaat naar de composteerplaats van IGEAN.</p> <p>In de afvalkalender 2006 worden de onderwerpen thuiscomposteren, kippen en voorkomen van tuinafval behandeld.</p> <p>In Mortsel Info verscheen er een artikel over mulchen en composteren.</p> <p>Op het programma van Oktober milieumaand stond de infoavond over ecologisch tuinieren.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Mortsel Info</p> <p>Bijlage V.3: afvalkalender</p> <p>Bijlage V.7: flyer oktober milieumaand</p>

PLANNING	
Geplande handelingen	Er zal een brochure over pesticiden, composteren, ecologisch tuinieren, ... opgesteld worden. Begin 2006 zal deze huis aan huis worden bedeed.

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.20: Fost Plus project

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Op 1 januari 2003 ging in Mortsel het innoverend pilootproject van Fost Plus van start. De meest innoverende aspecten betroffen vooral de prijsdaling van de PMD zak van 0.75 euro per stuk naar 0.372 euro per stuk en het feit dat de 'winst' op de verkoop van de PMD zakken volledig aan IGEAN moet worden overgedragen voor de financiering van een aantal projecten rond afvalpreventie en zwerfvuil (zwerfvuilactie, boodschappentasactie).</p> <p>Het innoverend pilootproject is afgelopen op 31/12/2005 en kan enkel verder gezet worden mits gunstige evaluatie. Op 30/11/2005 hebben wij bij IGEAN de definitieve evaluatie van het innoverend pilootproject Fost Plus ontvangen.</p> <p>Met het schrijven van IGEAN dd.23 december 2005 (ref HB/JW/3490/1205) hebben wij de formele bevestiging ontvangen.</p> <p>Inhoud evaluatie: Het project is negatief geëvalueerd door Fost Plus vzw, OVAM en IVC (interregionale verpakingscommissie) om volgende redenen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De hogere prijs heeft geen preventief effect op de hoeveelheid ingezameld PMD-afval. De hogere prijs zorgt ervoor dat er meer PMD naar het recyclagepark wordt gebracht (gratis afvoermogelijkheid) waardoor de efficiëntie van de huis-aan-huis ophaling van PMD verminderd.

	<p>2. De burger betaalt tweemaal, eenmaal via het Groene Punt en eenmaal via de dure PMD-zak</p> <p>3. De gemeente verhaalt de kosten voor de zwerfvuilcampagne op de burger die te goeder trouw correct sorteert en PMD-zakken gebruikt</p> <p>Een gelijkaardig project in Dilbeek werd enkele weken geleden om dezelfde redenen negatief geëvalueerd.</p> <p>Aangezien OVAM en IVC het project negatief geëvalueerd hebben, is administratief beroep tegen deze beslissing niet zinvol.</p> <p>Uit gesprekken met VVSG en een advocate die in de materie thuis is, blijkt dat ook een procedure bij de rechtbank van eerste aanleg geen kans op slagen heeft.</p> <p>Bespreking</p> <p><u>Preventief effect</u></p> <p>Het is correct dat er in Mortsel net evenveel PMD wordt ingezameld als het Vlaamse gemiddelde (14 kg/inwoner/jaar).</p> <p>Zelfs toen de PMD-zak in 2002 nog 0,75 euro per stuk kostte, werd in Mortsel bijna 14 kg/inwoner/jaar ingezameld. Het was dan ook van in het begin duidelijk dat een verkoopprijs van 0,372 euro per zak dit cijfer niet verder zou doen dalen, wel integendeel.</p> <p><u>Efficiëntie huis-aan-huisophaling</u></p> <p>Het is eveneens een feit dat in Vlaanderen gemiddeld 15% van het ingezamelde PMD wordt aangeboden op de Vlaamse containerparken en de overige 85% bij de huis-aan-huisophaling van PMD. In Mortsel ligt deze verhouding op 25% recydagepark - 75% huis-aan-huis ophaling..</p> <p>Anderzijds is Mortsel de dichtstbevolkte stad van Vlaanderen en ligt het rendement van de huis-aan-huisophaling van PMD er zelfs nu nog veel hoger dan in dunbevolkte plattelandsgemeenten.</p> <p>Gevolg:</p> <p>Mortsel dient vanaf 1/1/2006 over te stappen naar een gewoon project en moet de prijs van de PMD-zak voor 1 maart 2006 verminderen naar een prijs tussen 0,124 en 0,248 euro per zak (nu 0,372 euro per zak).</p> <p><u>Projecten die kaderden in het Fost-Plus-project:</u></p> <p>Een zwerfvuilactie werd in 2003 opgestart: affiches voor openbare plaatsen, winkels, woningen, scholen en stickers voor de straatvuilbakjes werden ontworpen. Op alle affiches en stickers verschijnt hetzelfde personage maar met een andere achtergrond, doel: herkenbaarheid van de actie. In 2004 werden de affiches (en stickers) op de openbare plaatsen opgehangen. De affiches voor de scholen werden persoonlijk overhandigd of via een brief. De affiches voor de winkels werden deels opgestuurd, deels verdeeld via de middenstandsraad en deels persoonlijk overhandigd. De affiches voor de bewoners werden bezorgd via de buurtproject van de cultuurraad (zie actie) en via de Mortsel info van juni.</p> <p>In 2004 werd een boodschappentasactie opgestart: Mortelaars konden een mand met bioproducten (ter waarde van 25 euro) winnen wanneer ze met een herbruikbare boodschappentas winkelden. In drie maanden werden telkens 5 Mortselers gefotografeerd. De publicatie gebeurde in de Mortsel Info van november 2004, januari 2005 en februari 2005.</p> <p>In 2005</p> <ul style="list-style-type: none"> - waren de affiches rond zwerfvuil nog steeds verkrijgbaar op de biologische markt van mei, op de jaarmarkt en op de technische dienst. - Is de boodschappentasactie verder gezet - Is de brochure over afvalam winkelen (zie bijlage) huis aan huis bedeed. In de brochure kon men een bon voor een herbruikbare boodschappentas terugvinden.
Opmerkingen	<p><u>Bedenking negatieve evaluatie Fost Plus-project</u></p> <p>Fost Plus weegt met twee maten en gewichten.</p> <p>Ondanks een recente resolutie van het Vlaamse parlement heeft Fost Plus vzw het</p>

	<p>helemaal niet moeilijk met het feit dat de burger bij de aankoop van niet-recycleerbare verpakkingen zoals boterMootjes, yoghurtpotjes, ... zowel het Groene Punt als de restafvalzak moeten betalen.</p> <p>Voor plastic flessen, metalen verpakkingen en drankkartons vindt Fost Plus het ongehoord dat de burger zowel voor het Groene Punt als de PMD-zak moet betalen.</p> <p>Volgens de huidige erkenning van Fost Plus dienen zij zelf acties rond het voorkomen van zwerfvuil te financieren. Deze kosten worden onvermijdelijk door dezelfde burgers betaald bij de aankoop van wegwerpverpakkingen (Groene Punt)</p> <p>Een daling van de verkoopprijs van de PMD-zak lost niets op. Enkel een verhoging van de verkoopprijs kan er mogelijk voor zorgen dat de burger meer herbruikbare verpakkingen aankoopt. Indien ook op het recyclagepark een betaalsysteem wordt ingevoerd zal de burger niet langer een gratis ontwijkmogelijkheid voor de afvoer van zijn PMD-afval hebben en zal er allicht minder PMD-afval naar het recyclagepark gebracht worden.</p> <p>Het is duidelijk dat OVAM en IVC, onder druk van Fost Plus vzw, de treden preventie en hergebruik van de ladder van Lansink compleet negeren en de gemeentebesturen aan hun lot overlaten.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Mortsels Info</p> <p>Bijlage V.10: brochure afvalarm winkelen</p> <p>Bijlage V.16: brief Igean bevestiging definitieve evaluatie</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Betaling via Igean
Verantwoordelijke	Milieudienst, cultuurdienst, Igean

Actie V.21: Bedrijfsafval.

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In Mortsels is de regeling zeer eenvoudig: enkel particuliere inwoners van Mortsels mogen huishoudelijk afval naar het recyclagepark brengen. KMO's en zelfstandige ondernemers mogen wel beroep doen op de huis-aan-huis ophaling van huishoudelijke afvalstoffen voor zover het afval dat zij aanbieden qua hoeveelheid en samenstelling vergelijkbaar is met huishoudelijk afval. Indien zij hier niet aan kunnen voldoen moeten zij beroep doen op een private ophaler naar keuze.</p> <p>In de middenstandsraad waarin alle Mortselse middenstandverenigingen zijn vertegenwoordigd, is deze regeling al regelmatig besproken.</p> <p>In de afvalkalender, die ook verdeeld wordt aan de KMO's en zelfstandige ondernemers, wordt de specifieke regeling voor KMO, zelfstandigen en vrije beroepen vermeld.</p> <p>De milieudienst licht deze regeling toe aan iedereen die erom vraagt.</p>
Bijlagen	Bijlage V.3: afvalkalender

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst, middenstandsraad

Bestrijdingsmiddelen

Actie V.22: Gebruiksbeperking bestrijdingsmiddelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er werd een reductieplan voor bestrijdingsmiddelen conform het decreet van 21 december 2001 op de vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare besturen, opgesteld. Het eerste en tweede actieplan werden ingediend. De rapportering in kader van het decreet vindt u als bijlage.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Onkruidvrij houden van verharde wegen en voetpaden in de bebouwde kom: <ul style="list-style-type: none"> – bewoners moeten zelf onkruid wieden – In onbewoonde of onbebouwde omgevingen; beperkte hoeveelheid Zapper SC door de stad 2) Beheer van plantsoenen en beplanting: <ul style="list-style-type: none"> – manueel onderhoud, – heraanlegging van arbeidsintensieve beplanting (voorzien van bodembedekkers en werken met 3 lagen: kruid – struik - boom), – gebruik bodembedekkers en houtschors bij nieuwe aanleg en onderhoud, 3) Begraafplaatsen <ul style="list-style-type: none"> – gebruik van Zapper SC en Round Up Ultra, 4) Doelgroepen <ul style="list-style-type: none"> – stadspersoneel <p>Er wordt gebruik gemaakt van een onkruidbrander en onkruidborstels voor het bestrijden van onkruid.</p> <p>De groenambtenaar heeft de drie subregionale werkgroepvergaderingen regio Antwerpen omtrent het reductieprogramma pesticiden bijgewoond.</p> <ul style="list-style-type: none"> – bevolking <p>Op de biomarkt van mei werd folders over zonder is gezonder verspreid. In de folder zat een flyer waarin het stappenplan voor het gebruik van pesticiden werd toegelicht. Eveneens kon men op de biomarkt ook een folder verkrijgen over biologische landbouw, geen gebruik van pesticiden.</p> <p>Een infoavond over ecologisch tuinieren stond op het programma van Oktober milieumaand.</p> <p>In Mortsel Info verschenen artikels over mulchen, pesticiden.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.7: flyer oktober milieumaand Bijlage V.17: Rapportering reductieplan bestrijdingsmiddelen</p>
Commentaar	<p>Er dient echter een bedenking vastgesteld te worden: De gemeenten hebben van het Vlaams Gewest een verbod op het gebruik van pesticiden gekregen. Dit verbod kunnen de gemeenten echter niet aan hun burgers opleggen.</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst, Groendienst

Actie V.23: Biomarkten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Samen met andere gemeenten/milieuraden, namelijk Edegem, Kontich, Wommelgem, Wilrijk en Lint werden er een aantal biomarkten georganiseerd. In bijlage vindt u de flyer van de biomarkt.</p> <p>In Mortsel werden 4 biomarkten georganiseerd: 15 april, 13 mei, 10 juni, 14 oktober. De markten in Mortsel gingen van start om 16.00 uur en eindigden om 20.00 uur.</p> <p>Op de biomarkt van mei stond de milieudienst samen met de milieuvadvisraad en een compostmeester.</p> <p>Sensibilisatie werd gevoerd via de pers, schrijven naar verenigingen, e-mail, Affiches, flyers, de streekkrant. De affiches werden voorzien van een witte kader voor vermelding van plaats, dag en uur van de biomarkt. Door de witte kaders konden de affiches meermaals gebruikt worden (voor ondermeer redame voor de andere biomarkten dan die van de eigen gemeente).</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Mortsel Info</p> <p>Bijlage V.18:Collegebeslissing biomarkt</p> <p>Bijlage V.19: sensibilisatiemateriaal biomarkt: flyer, affiche,brief, artikel streekkrant 't Periodiekske</p>

PLANNING	
Geplande handelingen	Vanaf april 2006 wordt op elke tweede vrijdag van de maand een biomarkt georganiseerd.

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	milieudienst

Actie V.24: Dag Van het park

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Tijdens de Dag van het Park, geëördineerd door de dienst park Fort 4, heeft de milieudienst in samenwerking met de milieuvadvisraad een biocafé open georganiseerd. De biobrunch moest afgelast worden wegens te weinig inschrijvingen.</p> <p>Aan het café lagen brochures en flyers (zie actie V.13) ter beschikking.</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Dienst Fort 4, milieudienst

Secundaire grondstoffen

Actie V.25: Gebruik compost door eigen diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Bij de wegebouw (aanleg plantstroken en plantsoenen) werden de voorwaarden van het standaardbestek 250 (o.a.voor wat betreft nuttige toepassing van afvalstoffen en gebruik van secundaire grondstoffen) nog steeds als basis genomen.</p> <p>Stad Mortsel gebruikt Vlaco-compost bij de heraanleg van voet- en fietspad (berm). In bijlage vindt u een bewijs van afname van Vlaco-compost. Bij onderhoud en nieuwe aanleg van plantsoenen wordt compost, houtschors en verhakeld hout gebruikt, bv. begraafplaats Cantincrode.</p>

	<p>In 2005 werd er Vlaco-compost gebruikt in de</p> <ul style="list-style-type: none"> - Singel, - Anna Van Hoonstraat (heraangelegde straat) - Veldbloemstraat (heraangelegde straat) - negen boomputten van de Edmond Thieffrylaan - één boomput Oudebaan - twee boomputten Mortselveldenlaan <p>Dit werd kenbaar gemaakt in een nota compost dat wordt toegevoegd aan de OVAM-brochures over composteren. Deze brochures lagen ter beschikking op de biomarkt in mei, het bio café, het recydegepark en de jaarmarkt.</p> <p>Tijdens de jaarmarkt en de biomarkten werden de compostmeesters ter plaatse gebriefd over het eigen gebruik van compost door de stad zodat zij dat ook konden vermelden aan de Mortselers.</p> <p>Bij de Behaagplantactie krijgen de kopers gratis compost. Hierbij wordt via een nota vermeld waar de stad compost gebruikt.</p>
Bijlagen	Bijlage V.20: bewijs afname Vlaco-compost

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken dienst
Verantwoordelijke	Milieudienst, Groendienst

Actie V.26: Breekpuin

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In werkzaamheden uitgevoerd door of in opdracht van de stad wordt COPRO gekeurd steenpuin gebruikt. Voor werken uitgevoerd in opdracht van de stad worden in de bestekken hiertoe de nodige voorwaarden opgenomen.</p> <p>In 2005 is voor de heraanleg van de Tervarenstraat en de Mayerlei Copro-gekeurd steenpuin gebruikt.</p> <p>De inzameling en verwerking van recycleerbaar bouw- en sloopafval afkomstig van particulieren gebeurt via het recydegepark.</p> <p>In Mortsel Info van mei verscheen er een artikel over steenpuin.</p> <p>Wanneer inwoners een bouwvergunning aanvragen krijgen zij de brochure 'O, is dat duurzaam bouwen' van de provincie Antwerpen met een informatiefiche over de te verkrijgen subsidies en belastingvermindering mee. Bij deze brochure wordt meer informatie over steenpuin toegevoegd. Hierbij wordt de voorbeeldfunctie van de stad aangehaald.</p>
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken dienst
Verantwoordelijke	Milieudienst

Milieuverantwoord productgebruik

Actie V.27: FSC-hout

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2005 werden speeltoestellen aangekocht die voor 80% uit FSC gelabeld hout bestaan. De speeltoestellen werden geplaatst in de speeltuin bij het zwembad, in de Lieve Gruyaertstraat en bij het BKO.</p>

	<p>Brochures over FSC-hout (WWF) werden ter beschikking gelegd voor de bevolking op de jaarmarkt, de biomarkt in mei en in het biocafé (Dag van het park). In de brochure zat een nota (zie bijlage V.21) waarin de voorbeeldfunctie van de stad wordt uiteengezet. Wanneer Mortselers een stedenbouwkundige aanvraag indienen krijgen ze een brochure over duurzaam bouwen mee. Bij de brochure werd ook de brochure over FSC-hout (WWF) toegevoegd.</p> <p>In het natuurgebied Klein Zwitserland is er een wandelleerpad aangelegd: Het Hazelwormleerpad. De wegwijzerpalen zijn gemaakt uit FSC-hout. Dit wordt aan de bevolking aangekondigd via een affiche op het infopaneel bij het startpunt (en eindpunt) van het leerpad.</p>
Bijlagen	Bijlage V.21: nota voorbeeldfunctie FSC-hout

PLANNING	
Geplande handelingen	Bij het project bakkerij Rubens (zie actie E 1) zal ook FSC-hout gebruikt worden.

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.28: Kantoorartikelen

Dit actiepunt is opgenomen onder 'Interne milieuzorg'.

Actie V.29: Cateringproducten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Voor het stadhuis wordt hoofdzakelijk drank in statiegeldverpakkingen aangekocht, met uitzondering van wijn. Vanaf 2003 wordt nu ook fruitsap in herbruikbare drankverpakkingen aangekocht.</p> <p>Naast het aanbod van klontjes suiker in aparte verpakking en koffiemelk in plastieken verpakking van 5 ml, worden deze nu ook aangeboden in respectievelijk een suikerstrooier en glazen flesjes.</p> <p>Bij activiteiten van stad Mortsel wordt gebruik gemaakt van herbruikbare bekens.</p> <p>Volgende producten worden aangekocht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - witte biowijn - fairtrade koffie <p>Stad Mortsel schenkt drank in glazen en herbruikbare bekens. Er worden dus geen wegwerpbekens gebruikt.</p> <p>Voor passieve en actieve sensibilisatie: zie actie V.30 en V.31.</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Betrokken diensten
Verantwoordelijke	Milieudienst Secretariaat

Sensibilisatie

Actie V.30 : passieve sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>BINNEN DE EIGEN DIENSTEN</p> <p>Het personeelsblad Dubbelpunt, nota's en het mailverkeer wordt gebruikt om de eigen diensten de sensibiliseren. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van v.z.w. Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het personeelsblad wordt opgemaakt door de infodienst en dat deze heeft meegedeeld dat Dubbelpunt enkel kan dienen voor acties aan te kondigen. Via mail werd de selectieve inzameling (GFT, restafval, papier, PMD, cartridges) , het dubbelzijdig kopiëren en het gebruik van kladpapier aangemoedigd. In Dubbelpunt werd de biomarkt van juni en de composteerwedstrijd voor kinderen bekend gemaakt. Via een nota (zie bijlage V.22) werd gevraagd om de Wie is wie op PC te plaatsen en niet voor elk personeelslid apart een papieren exemplaar te voorzien. De milieudienst valt onder de technische dienst. Door mondelinge contacten en via de afdelingsvergaderingen worden de collega's aangemoedigd om FSC-hout en COPRO-steenpuin aan te kopen, pesticidegebruik te reduceren en compost te gebruiken.</p> <p>NAAR BUITEN UIT</p> <p>De mogelijke sensibilisatiekanalen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het gemeentelijk infoblad Mortsel Info (bijlage V.1) - de afvalkrant van Igean (bijlage V.2) - de afvalkalender (bijlage V.3) - de streekkrant 't Periodiekske - eigen brochures - brochures van andere instanties waaraan al dan niet een nota met vermelding van de voorbeeldfunctie van stad Mortsel wordt toegevoegd. - de website: www.mortsel.be: vanaf december 2005 is de nieuwe website online gegaan. Er wordt getracht om regelmatig nieuwe artikels toe te voegen opdat het milieulijk zo veel mogelijk wordt. <p>Afvalpreventie:</p> <p>Mortsel Info: foto's boodschappentasactie (jan + febr.), herbruikbare luiers (april + dec.), schoolmateriaal (juli-aug.), plakpalen (sept.), statiegeld (nov.), afvalpreventie op de stadsdiensten (dec.)</p> <p>Afvalkrant Igean april: Afvalpreventie en de ladder van Lansinck, tips: hoe de afvalberg verkleinen, afvalpreventie op school</p> <p>Afvalkrant Igean december: schoonmaakmiddelen, afvalarm feesten</p> <p>Afvalkalender: tips over preventie van papier en kartonafval met vermelding van de anti-reclamestickers, verpakkingsafval, keukenafval, tuinafval, voorbeeldfunctie</p> <p>Een brochure over afvalarm winkelen werd huis aan huis bedeed.</p> <p>De folder over herbruikbare luiers (PIH) en de brochure afvalarm winkelen liggen voor de bevolking ter beschikking op de technische dienst en de infodienst.</p> <p>Sorteren en recycleren van afval</p> <p>Mortsel Info: recyldage kerstbomen (jan.), composteren met vermelding van aanbod</p>

	<p>compostvaten en wormenbak (maart), oproep wedstrijd composteren (maart), compostcursus Igean (april), compostmeesters (april), mulching (april), kippenactie (april), steenpuin (mei), afvalcijfers (juni), winnaar composteerwedstrijd (juni), melding opnieuw en ∞ (onder titel grof huisvuil) (sept.), milieumaand (okt.), slukverbranden (nov.), gerecydeerd papier (dec.), afval op de stadsdiensten (dec.)</p> <p>Afvalkrant Igean april: sorteren, composteren, aanbod compostvaten en wormenbakken Afvalkrant Igean december: sorteren en recycleren</p> <p>Afvalkalender: sorteren, composteren, opnieuw en ∞, afvalcijfers, voorbeeldfunctie, slukstorten</p> <p>Brochures over composteren liggen voor de bevolking ter beschikking op de technische dienst, het recydeerpark en de infodienst. Deze brochure wordt aangevuld met een nota met vermelding van compostgebruik door en in stad Mortsel (bijlage MJP 2004).</p> <p>In elk Mortsel Info wordt kenbaar gemaakt hoe men grof huisvuil kan laten ophalen.</p> <p>Milieuvriendelijk productgebruik</p> <p>Mortsel Info: steenpuin (mei), schoolmateriaal (juli-aug), gerecydeerd papier (dec.), voorbeeldfunctie (cateringproducten, ...)</p> <p>Afvalkrant Igean december: milieuvriendelijk lijmen, milieuvriendelijk schoonmaakmiddelen</p> <p>Afvalkalender: wegwerp vermijden</p> <p>Folders over FSC (WWF) en brochures over duurzaam bouwen (VIBE) liggen voor de bevolking ter beschikking op de technische dienst en de infodienst. Deze brochure/folder wordt aangevuld met een nota met vermelding van gebruik van FSC-hout en Copro-gekeurd steenpuin door en in stad Mortsel (bijlage MJP 2004).</p> <p>Pesticiden</p> <p>Mortsel Info: mulching (april), zonder is gezonder (april), aankondiging biomarkt (april – mei – oktober), dag van het park (biocafé + biobrunch) (mei), cursus feestelijk koken met bioproducten (sept.), milieumaand (okt.)</p> <p>Folders over pesticiden (Vlaamse overheid) liggen voor de bevolking ter beschikking op de technische dienst en de infodienst.</p> <p>KMO, zelfstandigen en vrije beroepen</p> <p>In de afvalkalender worden de gemeentelijke inzamelkanalen voor KMO's en zelfstandigen vermeld.</p> <p><u>fuivencharter</u></p> <p>Om afval te voorkomen zal de fuiorganisator drank in herbruikbare en/of recycleerbare verpakkingen aanbieden. De organisator zal er voor zorgen dat de publiciteit op een milieuvriendelijke manier gebeurt. Plakken gebeurt op de aanplakzuilen. Het fuivencharter is gepubliceerd in de Mortsel Info van februari.</p>
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.2: de afvalkrant

	Bijlage V.3: de afvalkalender Bijlage V.6: kladversie brochure afvalarm winkelen
--	---

ORGANISATIE 2005	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst, Middenstandsraad

Actie V.31 : actieve sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>BINNEN DE EIGEN DIENSTEN</p> <p>De werknemers van de stad en de bestuursleden hebben een herbruikbare tas aangeboden gekregen (actie V.13).</p> <p>Biologische wijn wordt geschonken op personeelsfeest en eventueel vergaderingen en recepties.</p> <p>Zie ook actie IM1!!</p> <p>NAAR BUITEN UIT</p> <p>afvalstoffen</p> <p>De boodschappentasactie werd in 2005 verder gezet. Opnieuw en Co heeft herbruikbare boodschappentassen gekregen om op de dag van de kringloopwinkel uit te delen bij aankoop. (Actie V.13)</p> <p>De subsidie herbruikbare luiers werd ingevoerd. Op donderdag 13 oktober werd een infoavond over herbruikbare luiers georganiseerd.</p> <p>Er worden subsidies aan scholen gegeven die deelnemen aan het project 'Milieuzorg op school (MOS), die composteren en die het gebruik van herbruikbare drankverpakkingen en brooddozen aanmoedigen.</p> <p>Er is een uitleendienst voor herbruikbare bekertjes waarvan scholen, verenigingen, ... gebruik kunnen maken.</p> <p>Er stond er een compostmeester op de biomarkt in mei, op drie zaterdagvoormiddagen op het recyclagepark en op de jaarmarkt om eventuele vragen van de bezoekers te beantwoorden. De compostmeester was ingelicht over het gebruik van compost op openbaar domein zodat deze dit kon aanhalen.</p> <p>Op zaterdag 15 oktober werd een uitstap naar het ecohuis in Antwerpen georganiseerd. Dit kaderde in Oktober milieumaand (zie bijlage V.7)</p> <p>Er bestaat een Mortselse belasting op sluikstorten (actie V.18).</p> <p>Cateringproducten</p> <p>Er werden vier biomarkten in Mortsel georganiseerd. Op de Dag van het park is er een biocafé geopend. De biobrunch is geannuleerd wegens te weinig succes. In samenwerking met Velt is er een kookcursus met biologische ingrediënten georganiseerd.</p> <p>Op de biomarkt in mei, het biocafé (Dag van het Park) en de jaarmarkt lagen de brochures over afvalarm winkelen. In de brochure wordt vermeld dat stad Mortsel drank</p>

	<p>in statiegeldverpakking aankoopt.</p> <p>Op de biomarkt en aan het biocafé hing een affiche met vermelding dat de stad biowijn aankoopt.</p> <p>Er is een gemeentebelasting van 125€/jaar voor drankautomaten en andere automaten om de plaatsing te ontmoedigen.</p> <p>Tijdens vergaderingen op het werk met externen wordt melk en frisdrank geserveerd in statiegeldflesjes.</p> <p>Materialen voor tuin- en groenaanleg, -onderhoud en meubilair</p> <p>Op de biomarkt in mei en jaarmarkt werden folders en brochures ter beschikking gelegd over pesticiden, FSC-hout en composteren. In de brochure over composteren van OVAM werd een nota toegevoegd over compostgebruik op het openbaar domein in stad Mortsel.</p> <p>Er stond er een compostmeesters op de biomarkt in mei, op drie zaterdagvoormiddagen op het recyclagepark en op de jaarmarkt om eventuele vragen van de bezoekers te beantwoorden. De compostmeester was ingelicht over het gebruik van compost op openbaar domein zodat deze dit kon aanhalen.</p> <p>Er werd gratis compost uitgedeeld op met de behaagplantactie.</p> <p>Het hazelwormleerpad op Klein Zwitserland wordt bewegwijzerd met palen uit FSC-hout. Aan het begin van het leerpad wordt dit bekend gemaakt met een poster.</p> <p>Op zaterdag 15 oktober werd een uitstap naar het ecohuis in Antwerpen georganiseerd.</p> <p>Bouw- en onderhoudsmaterialen</p> <p>Op zaterdag 15 oktober werd een uitstap naar het ecohuis in Antwerpen georganiseerd.</p> <p>Een nota over steenpuin en natuurlijke verven, toegevoegd aan de brochure duurzaam bouwen van Vibe, lag ter beschikking op de biomarkt in mei.</p> <p>Een infoavond over ecologisch tuinieren stond op de agenda van oktober milieumaand.</p>
Opmerking	<p>Wij merken in dossiers zoals de ecotaksen, de herziening van de erkenning van Fost Plus vzw, het voorstel om net als in Duitsland en andere EU lidstaten ook voor wegwerpverpakkingen een statiegeldsysteem in te voeren, de belasting op wegwerpzakjes in Ierland, ... dat er vanuit de hogere overheid geen politieke wil of moed is om het probleem van het overbodig verpakingsafval aan te pakken.</p> <p>Wij blijven dan ook dweilen met de kraan open.</p>

ORGANISATIE 2005	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst, Middenstandsraad

INTERNE MILIEUZORG

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk krijtlijnen voor een duurzaam gemeentelijk beleid : pagina 55 t.e.m. 57

Actie IM.1: Intern milieuzorgsysteem

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In november 2004 werd vergaderd met de werkgroep interne milieuzorg. Er werd getracht dat elke dienst werd vertegenwoordigd in de werkgroep. Na de vergadering moest echter geconcludeerd worden dat dit niet haalbaar is. Niet elke dienst stuurde een vertegenwoordiger. Bovendien waren er een paar vertegenwoordigers die door hun negatief gedrag zorgden voor een moeizame vergadering. Om te komen tot directe beslissingen, om de positief denkenden verder aan te moedigen, zal er enkel vergaderd worden met die personeelsleden die geïnteresseerd zijn. Dit wil zeggen dat niet alle diensten in de werkgroep vertegenwoordigd zullen worden. Indien er beslissingen worden genomen, zullen deze bekend worden gemaakt, ofwel via mail, ofwel persoonlijk door de duurzaamheidsambtenaar. In 2005 was er geen werkgroepvergadering.</p> <p>In 2004 werd een eerste versie van een draaiboek Interne milieuzorg (zie bijlage MJP 2004) opgemaakt. De definitieve versie is nog steeds in opmaak. Het is de bedoeling dat het draaiboek Interne milieuzorg een uitgebreid overzicht wordt met: stand van zaken, te nemen acties en doelstellingen en dit voor verschillende thema's, ondermeer: afval, secundaire grondstoffen, kantoomateriaal, catering, energie, water, mobiliteit. De draaiboek zal in het college gebracht worden en bekend gemaakt worden aan alle personeelsleden via een nieuwsbrief. Losse korte mails worden zo veel mogelijk vermeden daar het niet de bedoeling is om de personeelsleden hun mailbox te 'overbelasten'.</p> <p>Ook al is er nog geen officiële draaiboek interne milieuzorg, dit wil niet zeggen dat er geen acties rond interne milieuzorg worden ondernomen.</p> <p>VASTE STOFFEN</p> <p><u>papier</u></p> <p>De administratieve diensten en de scholen maken gebruik van TCF kringlooppapier (50% postconsumer en 50% pré consumervezels, Motif Recycled Plus) met Blauer Engellogo.</p> <p>De kopieermachines kunnen recto-verso kopiëren. Het is ook mogelijk om met deze toestellen pdf's te versturen naar de PC. De milieudienst maakt hier al gebruik van door het MJP volledig digitaal te kunnen versturen. De nodige instructies werden aan het personeel gegeven.</p> <p>Voor de interne post wordt er gebruik gemaakt van doorgeefenvolpess.</p> <p>Mortsel Info wordt gedrukt op recydatepapier (sinds mei 2003).</p> <p>Sommigen produceren meer kladpapier dan dat ze kunnen gebruiken. Op de technische dienst is er een proefproject opgestart: het kladpapier dat niet gebruikt zal worden, wordt ingezameld. Het kladpapier wordt in 2006 in A5-formaat gesneden en gelijkmd tot blocnotes (afsprake met drukkerij:dinsdag 7 maart 2006.).</p> <p>Wanneer er te veel brochures, ... door een afzender worden verstuurd, worden deze telefonisch gecontacteerd om dit in de toekomst te vermijden.</p> <p>Er worden zo veel mogelijk interne formulieren op het intern netwerk geplaatst.</p>

Kantoomateriaal

De toners en inktpatronen voor hergebruik worden apart ingezameld.

Eind december 2004 heeft Mortsel zich kandidaat gesteld voor het project Groen Bestek van Bond Beter Leefmilieu. Bond Beter Leefmilieu heeft onze kandidatuur niet weerhouden. Bijgevolg zal de milieudienst, in samenwerking met het secretariaat, het aspect milieuvriendelijk kantoomateriaal op eigen initiatief verder behandelen. In 2005 werden de resultaten van het Groene Bestek-proect afgewacht en nadien besproken op de vergadering van duurzaamheidsambtenaren, gepland door PIH, op 27 oktober 2005.

catering

Voor het stadhuis wordt hoofdzakelijk drank in statiegeldverpakkingen aangekocht, met uitzondering van wijn. Vanaf 2003 wordt nu ook fruitsap in herbruikbare drankverpakkingen aangekocht.

Naast het aanbod van klontjes suiker in aparte verpakking en koffiemelk in plastieken verpakking van 5 ml, worden deze nu ook aangeboden in resp. een suikerstrooier en glazen flesjes.

Bij activiteiten van stad Mortsel wordt gebruik gemaakt van herbruikbare bekens.

Volgende producten worden inmiddels aangekocht:

- witte biowijn
- fairtrade koffie

Afval

Papier, KGA, toners en printer cartridges, PMD, GFT+ en glas worden selectief ingezameld.

Bij alle bureaus staat een papierbak en bij elk gebouw een papiercontainer die wekelijks wordt geleidg door de firma Van Gansewinkel.

In elk gebouw staat minstens 1 milieubox voor KGA die op regelmatige basis door de werf wordt leeggemaakt. Het KGA wordt naar het recydepark gebracht (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar). De toners en printer cartridges worden via de firma Tomson recyding uit Oosterzele ingezameld voor hergebruik.

Voor PMD en GFT+ zijn er containers en afzonderlijke inzamelrecipiënten bij alle grote gebouwen. Het GFT+ en PMD wordt bij de gewone huis-aan-huis inzameling van deze fracties meegenomen (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar).

Glas wordt opgehaald door de werf (stadhuis) en naar het recyclagepark afgevoerd of in de glascontainers gedeponeerd (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar).

Bij alle grote gebouwen zijn er restafvalcontainers. Het restafval wordt bij de gewone huis-aan-huis inzameling van deze fractie meegenomen (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar).

Het recydepark en de werf zijn op dezelfde locatie gelegen. Alle afval van de werf wordt via het recyclagepark afgevoerd (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar)

Het afval van de eigen diensten wordt dus vrijwel geheel mee opgenomen onder huishoudelijke afvalstoffen bij de jaarlijkse OVAM-inventarisatie.

Via mail worden de personeelsleden gevraagd om hun afval te sorteren. Zij werden eveneens aangemoedigd via mail om kladpapier te hergebruiken.

De duurzaamheidsambtenaar heeft tijdens aan avond de vuilbakken in het stadhuis gecontroleerd. Een viertal werknemers gooide papier bij het restafval. Zij werden via een

	<p>persoonlijke mail verzocht om juist te sorteren.</p> <p><u>Schoonmaakmiddelen</u></p> <p>De administratieve hoofdmedewerker is eind 2005 verantwoordelijk gesteld voor de coördinatie van de schoonmaak. De schoonmaak wordt nu uitgevoerd door eigen personeel. Met de administratief hoofdmedewerker is afgesproken om over te stappen om milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen.</p> <p><u>Andere</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - reductieplan bestrijdingsmiddelen - gebruik van compost op openbare terreinen, FSC-hout, steenpuin - het houden van kippen door de technische dienst - herbruikbare boodschappentassen aan personeel en bestuursleden. <p>ENERGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> - opvolgen energieboekhouding - uitvoeren energiescans in 13 gemeentelijke gebouwen in het kader van het energieboekhoudingsproject van GEDIS - opmaak energie-audit voor Mark Liebrecht Schouwburg - Het bouwproject Antwerpsestraat (vroegere bakkerij Rubbens) werd verder uitgewerkt. In dit herbouwproject zal de nodige aandacht besteed worden aan voldoende isolatie/ventilatie, toepassing passieve zonne-energie, hoogrendement verwarmingsinstallatie en plaatsing zonneboiler. - plaatsing van doorgedreven isolatie aan het instructiezwembad Den Bessem. - Op het stadhuis warmt een zonneboiler het water voor de fietsersdouche op. Alle douches van de stad zijn voorzien van spaardouchekoppen. - Er werden afwasmachines met A-label, kopieertoestellen met Energy Star-label en TFT-schermen aangekocht. - Het proefproject met tijdschakelklokken aan de PC's werd negatief geëvalueerd. <p>WATER</p> <p>Watervrije urinoirs, waterzuinige toiletten en kranen met drukknop, hergebruik regenwater op de technische dienst, wateraudit GTI.</p> <p>MOBILITEIT</p> <ul style="list-style-type: none"> - een stap- en fietsvergoeding voor het personeel - gedeeltelijke terugbetaling abonnement openbaar vervoer - diensfietsen voor het personeel - In 2006 zal er gestreefd worden naar een milieuvriendelijker wagenpark. - Indien mogelijk verplaatst het personeel zich met de fiets of het openbaar vervoer naar studiedagen.
--	---

PLANNING	
Geplande handelingen	<p>Verdere uitwerking van het Draaiboek Interne Milieuzorg en de nodige acties die er in vermeld worden.</p> <p>Milieuvriendelijker wagenpark</p> <p>Start gebruik natuurlijke verven</p>

ORGANISATIE 2004	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

WATER (niveau 2)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk milieuverstoring in de hydrologische cyclus : pagina 24 t.e.m. 27
 Hoofdstuk duurzaam omgaan met water : pagina 68-69

Actie W.1: Duurzaam lokaal waterplan

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel behoort tot het waterschap Het Schijn (deelbekken nr 04-06 Boven Schijn) en het waterschap De Beneden Vliet (deelbekken nr 04-07 Beneden Vliet). De provinciale dienst waterbeleid Antwerpen staat in voor de opmaak van de duurzame lokale waterplannen voor deze 2 deelbekkens in samenwerking met alle betrokken besturen en conform de code van goede praktijk voor de opmaak van duurzame lokale waterplannen.</p> <p style="text-align: center;">Stand van zaken</p> <p>Boven Schijn Startvergadering: 28/10/02 Interview: 27/1/03 Goedkeuring projectorganisatie: 14/4/03 Vergadering discussienota: 17/12/03 Goedkeuring doelstellingennota: 31/1/05 Adviesperiode ontwerp actieplan: 9/12/2005 t.e.m. 7/2/2006 Goedkeuring actieplan: 27/03/2006 ?</p> <p>Beneden Vliet Startvergadering: 24/6/03 Interview: 27/1/03 Goedkeuring projectorganisatie: 17/11/03 Vergadering discussienota: 23/2/05 Goedkeuring doelstellingennota: 21/03/2005 Adviesperiode ontwerp actieplan: 9/12/2005 t.e.m. 7/2/2006 Goedkeuring actieplan: 27/03/2006 ?</p>
Bijlagen	Bijlage W.1: goedkeuring actieplan deelbekken Boven Schijn Bijlage W.2: goedkeuring actieplan deelbekken Beneden Vliet

PLANNING	
Geplande handelingen	Oprichten van het waterschap Het Schijn en het waterschap De Beneden Vliet (voorzien in voorjaar 2006) Vaststellen van de deelbekkenbeheersplannen Boven Schijn en Beneden Vliet. Uitvoering van de actieplannen en het deelbekkenbeheersplan

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Het provinciebestuur staat in voor de financiering van de opmaak van de actieplannen
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie W.2: Beheer openbare riolering

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Vanaf 1 augustus 2005 staat Ri Ant (samenwerkingsverband tussen Antwerpse Waterwerken AWW en Aquafin NV) in voor het beheer en de verdere uitbouw van de openbare riolering in Mortsel. De financiering gebeurt via een gemeentelijke saneringsbijdrage van 0.30€/m ³ drinkwater bij de drinkwaterfactuur.

	<p>In 2005 werd de riolering vernieuwd in de Ter Varentstraat (tussen Ten Dorpelei en H Consciencelaan). Er werd een gescheiden rioleringsstelsel met vertraagde afvoer en infiltratie van regenwater aangelegd.</p> <p>De vernieuwing van de riolering in de Antwerpsestraat werd afgewerkt in de eerste helft van 2005. Er werd een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd.</p> <p><u>Herziening Totaal Rioleringsplan (TRP) Koude Beek</u></p> <p>De herziening van het TRP Koude Beek is voltooid en door de gemeenteraad goedgekeurd op 25 januari 2005</p> <p><u>Herziening TRP Struisbeek</u></p> <p>De herberekening wordt verder gezet op basis van het feit dat er binnen het nog op te stellen Ruimtelijk Uitvoeringsplan Oude God de nodige ruimte wordt voorzien om op termijn 5.000 m³ regenwater tijdelijk te kunnen bergen (buffer-infiltratievoorziening)</p>
--	---

PLANNING	
Geplande handelingen	<p>In 2006 zal gestart worden met het vernieuwen van de riolering in de Kerkstraat en de Wolschaerderveldenstraat (aanleg gescheiden riolering conform TRP Koude Beek)</p> <p><u>TRP Koude Beek</u></p> <p>Opvolgen dat de heraanleg van de Lierssesteenweg N10 conform de voorschriften van het herrekkende TRP wordt uitgevoerd.</p> <p><u>TRP Struisbeek</u></p> <p>Afwerking voorzien in 2006.</p> <p>Opvolgen dat bij het opstellen van het RUP Oude God de nodige ruimte voor het geplande buffer-infiltratievoorziening aanwezig is.</p> <p><u>TRP Schijnpoot</u></p> <p>Start van de opmaak voorzien in 2006 i.s.m. Ri Ant</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	De opmaak van het TRP Struisbeek is reeds vastgelegd in de begroting van 2004 De opmaak van het TRP Schijnpoot zal worden gefinancierd door Ri Ant
Verantwoordelijke	Hoofd technische dienst, stedenbouwkundige, milieudienst

Actie W.3: Subsidiereglementen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De stad Mortsel is in zijn geheel gelegen in zuiveringszone A. Er zijn geen vismigraatieknelpunten, geen baangrachten en geen erosieproblemen.</p> <p>In de definitieve evaluatie van het MJP 2004 wordt vrijstelling verleend voor de opmaak van een subsidiereglement voor de aanleg van IBA-systemen.</p> <p>De stad Mortsel beschikt over een subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en groendaken.</p> <p>Dit reglement werd met het MJP 2004 bezorgd en is intussen niet meer gewijzigd.</p> <p>In 2005 werden 4 subsidies toegekend voor het hergebruik van regenwater en 2 subsidies voor de infiltratie van regenwater in uitvoering van dit reglement.</p> <p>De aanvragen tot betaling van de gewestelijke subsidie zijn als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p> <p>Het stadsbestuur verkoopt gesubsidieerde regenwatertonnen.</p> <p>Het gemeenteraadsbesluit waarbij de verkoopprijzen werd vastgesteld werd ingediend bij het MJP 2004. Er worden 2 types verkocht ('design' regenwater ton merk Orso 400 liter inhoud en een 'gewone' regenwater ton 300 liter) aan resp. 120 en 50 € per stuk. Deze tonnen worden tentoongesteld op de technische dienst en op de jaarmarkt en de biomarkten. In 2005 werden 21 regenwatertonnen verkocht.</p> <p>De milieudienst organiseerde in 2005 de actie 'oktober milieumaand'. In dit kader werd op zaterdag 15 oktober 2005 i.s.m. het gemeentebestuur van Lint en vzw Dialoog, een voordracht over hergebruik en infiltratie van regenwater en de mogelijkheden van een groendak georganiseerd. In <u>bijlage</u> vindt u de flyer van Oktober milieumaand.</p> <p>Op de technische dienst, bij het woonloket en bij de informatiedienst krijgen</p>

	<p>geïnteresseerden en kandidaat-bouwers de stedelijke informatiebrochure rond hergebruik en infiltratie van regenwater. Op de technische dienst wordt de VMM 'Waterwegwijzer voor architecten' bedeed en kan een toelichting bij onze demonstratie-installatie rond hergebruik van regenwater worden gegeven. De informatiebrochure versie 2006 bevindt zich als <u>bijlage</u> bij dit MJP.</p> <p>In het gemeentelijk informatieblad Mortsel-Info verschenen in mei en november 2005 verschillende artikels rond de verkoop van regenwatertonnen en de subsidies voor hergebruik en infiltratie van regenwater en de aanleg van een groen dak. Naar aanleiding van de start van het Ri-Ant project en de invoering van de gemeentelijke saneringsbijdrage werd in augustus 2005 een brief aan alle inwoners van Mortsel bezorgd. Ook in deze brief wordt verwezen naar de verkoop van regenwatertonnen en de subsidies voor hergebruik en infiltratie van regenwater en de aanleg van een groen dak. Een kopie van de artikels en de brief is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p> <p>Op de vernieuwde website www.mortsel.be wordt ook informatie over de subsidies voor hergebruik en infiltratie van regenwater vermeld.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage W.3: aanvragen betaling gewestelijke subsidie</p> <p>Bijlage W.4: Flyer oktober milieumaand</p> <p>Bijlage W.5: informatiebrochure subsidies versie 2006</p> <p>Bijlage W.5:</p> <p>a) Mortsel Info mei 2005: artikel over de verkoop regenwatertonnen.</p> <p>b) Mortsel Info november 2005 artikel over de subsidies voor hergebruik en infiltratie van regenwater en de aanleg van een groen dak.</p> <p>c) Brief Ri Ant</p>

PLANNING	
Geplande handelingen	<p>Verdere sensibilisatie rond de subsidiereglementen.</p> <p>Uitwerken van mogelijkheden om bij de heraanleg van straten meer inwoners het regenwater gescheiden van het afvalwater te laten aanbieden om het milieurendement van de gescheiden openbare riolering te verbeteren.</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	<p>879-124-48 sensibilisering milieu</p> <p>8795-332-02 reglement duurzaam bouwen</p> <p>877/124-03 aankoop regenwatertonnen</p>
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie W.4: Duurzaam watergebruik bij de stedelijke gebouwen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Voor het plaatsen van het sanitair fase 1 in het GTI (gesubsidieerd technisch instituut) is een wateraudit als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd..
Bijlagen	Bijlage W.7: wateraudit sanitair fase 1 GTI

PLANNING	
Geplande handelingen	Opstellen van een wateraudit voor de projecten die in 2006 worden uitgevoerd

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Algemene begroting voor de uitvoering van deze werken
Verantwoordelijke	Hoofd techniek gebouwen, milieudienst

Actie W.5: Vergunningenbeleid

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De watertoets wordt toegepast bij de beoordeling van bouw-, milieu- en verkavelingsvergunningen. Een beter juridisch kader zou het gebruik van de watertoets

	<p>een stuk efficiënter kunnen maken.</p> <p>Gebruik van de aanstijpt water, voorzien in het kader van de nieuwe gewestelijke bouwverordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater van 1/10/2004.</p> <p>Aanvragen voor verkavelingsvergunningen met wegenis- en rioleringswerken worden ter advies aan Ri Ant voorgelegd (nazicht toepassing code van goede praktijk en conformiteit met TRP en eisen van de waterloopbeheerder).</p>
--	--

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Stedenbouwkundige, milieuambtenaar

Actie W.6: Waterbodem

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel telt één waterloop klasse 3 (Fortloop) en slechts enkele korte niet geklasseerde waterlopen en enkele parkvijvers.</p> <p>In 2005 werden aan deze waterlopen en parkvijvers geen onderhouds- of beheerswerken uitgevoerd.</p> <p>Voor wat betreft de Fortloop heeft ons bestuur een aantal jaren geleden de volledige oeverstrook (5m aan elke zijde van de waterloop) aangekocht en aangeplant met streekeigen bosgoed. Hierdoor is er veel minder onderhoud nodig (minder kruidgroei, minder erosie).</p>

PLANNING	
Geplande handelingen	<p>In 2006 zal de Kaphaanloop (lengte +/-200 m uit de oude atlas van de waterlopen) worden geruimd. Deze waterloop is in de loop der tijd volledig dichtgeslibt en heeft momenteel geen waterafvoerende functie meer. In het kader van de regenwaterafvoer van de omliggende gebouwen zal de waterloop terug worden opengemaakt conform de toepasselijke wetgeving. Er is een bodem- en slibonderzoek besteld bij het PIH (provinciaal instituut voor hygiëne).</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	8791-124-06 : 5.000 euro
Verantwoordelijke	Stedenbouwkundige, milieuambtenaar

Actie W.7: Waterkwaliteit

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2005 heeft het provinciaal instituut voor hygiëne in opdracht van het stadsbestuur 4 vijvers en poelen (poel Klein Zwitserland, poel Bessemstraat, vijver park Savelkoul en binnenvijver Fort 4) en 3 waterlopen (Koude Beek, Fortloop en drainagegracht spoorwegen) bemonsterd.</p> <p>De 4 vijvers en poelen hebben een goede waterkwaliteit.</p> <p>De waterkwaliteit van de drainagegracht is goed, van de Fortloop matig en van de Koude Beek slecht. De matige of slechte waterkwaliteit in de Fortloop en de Koude Beek is te wijten aan de aanwezigheid van de overstorten op de riolering. De aanpassing van de overstorten zoals voorzien in het TRP Koude Beek kan deze problematiek op korte termijn sterk verbeteren.</p> <p>De afkoppeling en gescheiden afvoer van regenwater en afvalwater in een gescheiden rioleringsstelsel, kan deze problematiek op middellange en lange termijn volledig oplossen.</p>

MOBILITEIT (niveau 1)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Actie LU.1.a1 t.e.m. actie LU.1.a5 : pagina 31
 Actie LU.1.i1 t.e.m. actie LU.1.i4 : pagina 31-32

Actie M.1: Toetsing mobiliteitsbeleid/milieubeleid

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel heeft sinds 10 juni 2003 een conform verklaard mobiliteitsplan. De evaluatie van het mobiliteitsplan in het kader van de mobiliteitsconvenant (incl. milieutoets) heeft tot op heden nog niet plaatsgevonden. De ingevulde fiches 1 en 2 bevinden zich als <u>bijlage</u> bij dit MJP</p> <p><u>Integratie</u> De bevoegdheden milieu en mobiliteit vallen beide onder dezelfde schepen (Paul Van Dyck) Milieuambtenaar, duurzaamheidsambtenaar en mobiliteitsambtenaar maken deel uit van de technische dienst en staan op die manier in contact met elkaar.</p> <p><u>Milieubeleid/mobiliteitsbeleid</u> Het mobiliteitsplan is gericht op duurzame mobiliteit en een leefbare stedelijke omgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> □ Realisatie van het voorstedeijk knooppunt openbaar vervoer (trein/tram/bus) thv het station Oude God, gekoppeld aan een verdere uitbouw en optimalisering van het openbaar vervoer in Mortsel en omgeving. □ Uitbouw fietsvoorzieningen □ Leefbaarheid langs de gewestwegen verhogen door herinrichtingsprojecten met vrijliggende fietspaden en verbrede aangepaste voetpaden. □ Vrijwaring en versterking van de resterende open en groene ruimten (o.a. vallei Koude Beek, groene vinger Gasthuishoeven/fort 3/luchthaven, fort 4 en omgeving, terreinen Oude God)
Bijlagen	Bijlage M.1: ingevulde fiche 1 en 2 mobiliteit

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Algemeen krediet wegenwerken
Verantwoordelijke	Mobiliteitsambtenaar en milieudienst

Actie M.2: Sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Deel gemotoriseerd verkeer <u>Zone-30</u> In september 2005 werd bijgevoegde folder over de zone 30 (bijlage M.2) per post aan alle inwoners van Mortsel bezorgd. In deze folder worden ook de voordelen van een zone 30 op het vlak van milieu (geluid en uitlaatgassen) aangestipt. Vrijwel alle Mortselse woonstraten zijn bij politiereglement zone 30.</p> <p><u>ROB-actie</u> De ROB-actie werd verder gezet (verdelen stickers en brochures, infoborden op alle invalswegen, stickers op alle stedelijke voertuigen, ...)</p> <p>Deel fietsers <u>Project 'Op de weg'</u> In samenwerking met de milieuraad Mortsel werd in 2004 de brochure 'Op de Weg' opgesteld en verdeeld aan alle Mortselse basisscholen. Het project werd gefinancierd door de Koning Boudewijnstichting (fonds Dominique De Graeve). De educatieve brochure omvat een aantal fietsroutes door Mortsel met de nodige uitleg rond</p>

	<p>verkeersveiligheid op alle plaatsen langs de fietsroutes. Doelgroep; basisscholen, leerlingen basisonderwijs en hun ouders. Doel: de leerlingen vertrouwd maken met de verkeerssituatie op de weg tussen huis en school om zo het gebruik van de fiets als vervoersmiddel aan te moedigen en veiliger te maken. De brochure 'Op de Weg' werd als bijlage bij het MJP 2005 gevoegd.</p> <p><u>Fietscontrole</u> Elk najaar controleert de stedelijke preventiedienst telkens alle fietsen van de leerlingen uit de Mortselse lagere scholen. Na een eerste controle wordt een fietscontrolekaart mét eventuele opmerkingen mee naar huis gegeven. Twee weken later volgt eventueel een hercontrole. In 2005 controleerde de preventiedienst samen met de politie MINOS dit jaar ook de fietsen van het 4de, 5de en 6de middelbaar van het OLVE. De rest van de fietsen in de middelbare scholen werd door de politie gecontroleerd.</p> <p><u>Fietshelmactie 'm'n helm, m'n hoofdzaak'</u> Alle leerlingen van het kleuter- en basisonderwijs kregen in het schooljaar 2004-2005 de kans om via de preventiedienst een fietshelm aan te kopen tegen 2 euro. In totaal heeft, mede door deze actie, nu 39% van de kinderen een fietshelm via de stad Mortsel. Om ze te stimuleren de helm te (blijven) dragen, hielden we tellingen in de klassen. Kinderen die mét helm naar school kwamen, kregen een kleine attentie</p> <p><u>Levendig verkeerspark</u> Ieder jaar organiseert de stedelijke preventiedienst een levendig verkeerspark voor alle leerlingen van de 4de en 5de klas van alle Mortselse basisscholen. Op deze dag kunnen de kinderen kennismaken met het échte verkeer. In groep spelen ze eerst een spel (een kwartet, een trivial, ...) dat de wegcode opfrist. Daarna oefenen ze, in een verkeersluwe wijk zoals de wijk Dieseghem of Savelkoul, op fietsbehendigheid. Langs een uitgestippeld parcours volgen ze de voor hen speciaal voorziene verkeersborden, leggen ze de behendigheidspoeven af en worden ze door een bevoegd persoon gecontroleerd op 'correct' fietsen. Ook hun fiets wordt op deze dag extra gecontroleerd.</p> <p><i>Milieuaspecten</i> Met al deze acties willen wij de nadruk leggen op een veilig gebruik van de fiets door kinderen en jongeren (woon-schoolverkeer, woon-vrije tijd). Dit heeft volgens ons een rechtstreeks voordeel voor het milieu, met name minder gemotoriseerd verkeer (geluid en lucht) doordat meer kinderen en jongeren op een veilige manier met de fiets naar school komen i.p.v. gebracht worden met de wagen.</p> <p><u>Andere</u> In het najaar van 2005 zijn in samenwerking met VMM nieuwe luchtkwaliteitsmetingen langs de drukke verkeersassen en in de rest van Mortsel uitgevoerd. De resultaten zijn nog niet gekend. In het gemeentelijk informatieblad Mortsel-Info van januari en november 2005 verschenen artikels rond het thema mobiliteit/milieu. Een kopie van de artikels is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage M.2: folder zone 30 Bijlage M.3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mortsel Info januari 2005: tips rond milieubewuste aankoop van voertuigen. • Mortsel Info november 2005: tips rond energiezuinig rijden.

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Mobiliteitsambtenaar, preventiedienst, informatiedienst, milieudienst

Actie M.3: Eigen diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2005 ontvingen 104 van de 214 gerechtigde personeelsleden een fietspremie, 22 een stappremie en 20 een bijdrage in de kosten voor het openbaar vervoer van het stadsbestuur. Het premiereglement van de fiets- en stappremie werd met het MJP 2004 overgemaakt.</p> <p>In 2005 is één dienstfiets aangekocht voor de bibliotheek.</p> <p>In 2005 is 1 bijkomende wagen voor de schoonmaakdienst (brandstof diesel) en 2 bestelwagens voor de groendienst (vervanging bestelwagen + 1 nieuwe, brandstof: diesel) aangekocht.</p> <p>In het bestek voor de aankoop van 3 nieuwe wagens voor de stedelijke werf wordt vermeld dat de nieuwe wagens aan de Euro 4 norm moeten voldoen en een B of C-label hebben voor wat betreft de CO2 emissie. Dit bestek is door de gemeenteraad in zitting van januari 2006 goedgekeurd.</p> <p>De personenwagens binnen het gemeentelijk wagenpark zijn ingevoerd in het programma 'milieutoetsing voertuigenpark'.</p> <p>In 2006 zal een mobiliteits-enquête worden georganiseerd bij de personeelsleden die werken op het stadhuis en de gemeentelijke werf. Op basis hiervan zal een intern bedrijfsvervoerplan worden opgesteld.</p>
Bijlagen	Bijlage M.4: database 'milieutoetsing voertuigenpark'

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken diensten
Verantwoordelijke	Technische dienst, personeelsdienst en milieudienst

BODEM EN GRONDWATER

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk milieuverstoring in de bodem en het grondwater : pagina 45-46

Actie B.1: Eigen diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De database (MS Access) met alle milieu- en exploitatievergunningen van 1944 tot nu, is voltooid en in gebruik genomen.</p> <p>De bodemattesten worden in het kader van de milieubarometer bijgehouden in een eigen register (MS Excel). In een aantal gevallen is het oriënterend bodemonderzoek via het PIH bij OVAM opgevraagd.</p> <p>De grondwaterstand in het stedelijk peilputtennetwerk (10 peilputten verspreid over heel Mortsel) is verder opgemeten door de stedelijke werf.</p> <p>Eén oude stookolietank bij het interventiegebouw van de politie is verwijderd door een erkende ophaalfirma.</p> <p>Alle ondergrondse stookolietanks bij gemeentelijke gebouwen zijn terug gecontroleerd (verplichte periodieke controle conform VLAREM II) en het oriënterend bodemonderzoek werf en recyclagepark is voltooid (historische verontreiniging van de bodem die geen ernstige bedreiging voor mens en milieu vormt = geen sanering verplicht)</p> <p>De bepalingen rond grondverzet (hoofdstuk X van het VLAREBO) worden ook bij het stadsbestuur toegepast voor alle werken.</p>
ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken diensten
Verantwoordelijke	Milieuambtenaar en technische dienst, diensten fort 4

HINDER (niveau 1)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk geluidshinder : pagina 37-38
 Hoofdstuk lichtverontreiniging : pagina 39-40

Actie H.1: Klachtenregistratie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Klachten kunnen telefonisch, per brief of via e-mail worden overgemaakt. De burger kan ook gebruik maken van de meldingskaarten die worden verspreid via het gemeentelijk informatieblad en de website. Er zijn interne dienstafspraken dat de milieuklachten, die eventueel bij andere diensten terecht komen, aan de milieudienst worden doorgegeven.</p> <p>Overzicht klachten bij de milieudienst afkomstig van niet-ingedeelde inrichtingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geluidshinder horeca: 1 klacht • Geluidshinder fuiven: 2 klachten • Geluidshinder luchthaven: 2 klachten • Geluidshinder glascontainer: 1 klacht • Opslag van niet gevaarlijk afval op privaat eigendom: 6 klachten <p>Voor wat betreft de ingedeelde inrichtingen verwijzen wij naar het overzicht van de toezichtstaken als <u>bijlage I.3</u> bij dit MJP .</p>

PLANNING	
Geplande handelingen	Instappen in het milieuklachtenregistratie- en opvolgingssysteem van het Vlaamse gewest (MKROS) vanaf 2006

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie H.2: Geluid

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De isolatiematerialen voor de akoestische isolatie van de ventilatie- en koelingsinstallatie van de stedelijke bibliotheek (aanpak geluidshinder eigen diensten) zijn aangekocht en worden in het voorjaar van 2006 geplaatst door de eigen diensten.</p> <p>Het bestuur beschikt over een eigen geluidsmeter merk Rion type NL-14. De milieuableidende is opgeleid, aangesteld en beëdigd als VLAREM ambtenaar. Indien nodig wordt er samengewerkt met de erkende geluidskundige Michel Schellens van het provinciaal instituut voor hygiëne (PIH) voor het uitvoeren van geluidsmetingen. Het PIH kan vanaf het voorjaar 2006 de geluidsmeter controleren en ijken. Op dat moment zullen wij onze geluidsmeter door het PIH laten ijken.</p> <p>Klachten van geluid (zie actie H.1) worden verder opgevolgd. Er werd nog geen politiereglement met administratieve sancties rond geluidshinder goedgekeurd.</p>
Bijlagen	Bijlage H.1: Gunning aankoop akoestische isolatiematerialen

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst, hoofd techniek gebouwen, secretariaat

Actie H.3: Sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In het gemeentelijk informatieblad Mortsel-Info verschenen in 2005 volgende artikels: maart: lichthinder juli: ozonproblematiek november: sluikstoken en milieubewust rijden.
Bijlagen	Bijlage H.2: Mortsel Info maart, juli en november 2005.

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie H.4: Bodem

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er werden geen schadegevallen door bodem- of grondwaterverontreiniging vastgesteld. Er werden geen gevaarlijke afvalstoffen opgeruimd.</p> <p>Het stadsbestuur heeft een subsidiereglement m.b.t. het verwijderen van buitengebruik gestelde stookolietanks. Dit reglement is bij het MJP 2004 gevoegd.</p> <p>In november en december 2004 heeft de milieudienst Mortsel i.s.m. het stadsbestuur de eerste 'tankslag' georganiseerd.</p> <p>De milieudienst wenst met deze actie de inwoners van Mortsel maximaal te begeleiden bij het uitvoeren van de wettelijke verplichte buitengebruikstelling van oude stookolietanks (leegmaken, reinigen, opvullen/verwijderen) en de kostprijs door samenaankoop te verminderen.</p> <p>In 2005 hebben nogmaals 73 inwoners van Mortsel met de tankslag hun stookolietank laten leegmaken, reinigen, opvullen of verwijderen door een erkende firma aan minimale kostprijs. De gezamenlijke prijsvraag werd uitgevoerd door de milieuraad Mortsel. Meer informatie op de website www.milieuraadmortsel.be onder tankslag en in het MJP 2005.</p>

PLANNING	
Geplande handelingen	<p>Voor 2006 zal, indien bij een schadegeval door bodem- of grondwaterverontreiniging verdere maatregelen moeten genomen worden, dit onmiddellijk aan OVAM melden. Het gaat hier in het bijzonder over schadegevallen waarop de niet-klasseke regelingen voor de vaststelling van bodemverontreiniging van toepassing zijn.</p> <p>De 'tankslag' loopt verder bij voldoende belangstelling (minimaal 10 bijkomende dossiers).</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

NATUURLIJKE ENTITEITEN (niveau 1)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk verlies van biodiversiteit : pagina 50 t.e.m. 53

Actie N.1: Uitvoeren van het GNOP-actieprogramma

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p style="text-align: center;">Algemeen</p> <p><u>Algemene visie niveau 1</u> Voor wat betreft de algemene visie verwijzen wij naar het goedgekeurde GNOP dat voor onze stad betrekking heeft op alle nog resterende en potentiële groen- en natuurgebieden binnen onze dicht bevolkte en geheel verstedelijkte stad. Naast de visievorming in het GNOP werd voor Fort 4, de oude spoorwegbermen, Klein Zwitserland en de Koude Beekvallei bijkomende visievorming ontwikkeld.</p> <p><u>Gebruik actiefiches</u> Bij dit MJP zijn geen actiefiches voor subsidies in het kader van de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling' bijgevoegd omdat er geen subsidieerbare acties zijn uitgevoerd of de acties reeds via andere kanalen gesubsidieerd worden.</p> <p><u>Groendak</u> De stad Mortsel beschikt over een subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en groendaken. In de gemeenteraad van 30 september 2003 werd dit reglement goedgekeurd (subsidiebedrag van 30€/m² voor groendaken vanaf 10m²). Dit reglement werd bij het MJP 2004 gevoegd. Op vraag van Lieve Evens (AMINAL afdeling bos en groen) voegen wij het door de gemeenteraad goedgekeurde reglement en het advies van de milieuraad terug als <u>bijlage</u> bij dit MJP In 2005 werd geen subsidie voor de plaatsing van een groendak goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen</p> <p style="text-align: center;">Natuur</p> <p><u>Natuurvergunningen</u> In 2005 werden geen natuurvergunningen of meldingen (zoals bedoeld in het natuurvergunningsdecreet en zijn uitvoeringsbesluiten) ingediend of behandeld door onze diensten en ons bestuur.</p> <p><u>Bermbeheer</u> Mortsel is de dichtbevolkste stad van Vlaanderen. Enkel in het landbouwgebied Gasthuishoeven komen nog enkele landbouwwegen met bermen voor. De bermen van deze wegen worden door de eigenaars of pachters (landbouwers) onderhouden. Zoals uit het GNOP blijkt kennen deze smalle bermen in een gebied met intensieve landbouw een nitrofiële vegetatie met zeer beperkte natuurwaarde. Dhr Frank Buysse, natuurwachter van AMINAL afdeling natuur, kan dit bevestigen. Door de aankoop en inrichting van de bufferstrook langs de Fortloop (zie actie N.1 van het MJP 2003) en het project inrichting gronden langs Koude Beek (project ingediend samen met het MJP 2003) probeert ons bestuur de natuur in dit landbouwgebied nieuwe kansen te geven. Voor het overige zijn er in onze stad geen bermen die onder het bermbeheer vallen.</p> <p><u>Reglement KLE</u> Het stadsbestuur beschikt over een subsidiereglement voor de aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen. In 2005 werd één subsidie uitgekeerd aan Natuurpunt Land van Reyen voor de uitvoering van beheerswerken in het natuurgebied Klein Zwitserland.</p>

Beheersvisie Natuurpunt Klein Zwitserland

Visievorming

De gemeenteraad heeft op 21 juni 2005 een nieuwe beheersovereenkomst met Natuurpunt goedgekeurd. Als bijlage bij dit MJP vindt u het besluit van de gemeenteraad en de beheersovereenkomst.

Als bijlage bij dit MJP vindt u de beheersvisie 2005 van Natuurpunt voor het gebied Klein Zwitserland. Deze visie sluit aan bij de bepalingen van het GNOP Mortsel

Bos en groen (harmonisch parkbeheer)

Inleiding

In Mortsel zijn geen bossen. De aanwezige groengebieden worden als park- of natuurgebied beheerd. De principes van harmonisch parkbeheer worden toegepast op Fort 4.

Klein Zwitserland wordt door Natuurpunt beheerd als natuurreserveaat (zie deel natuur).

Kennisopbouw

Onze stedelijke groendeskundige Eric Van Reusel heeft op 24 november 2003 het attest 'lesgever harmonisch park- en groenbeheer' behaald bij de AMINAL afdeling Bos en Groen.

Fort 4

Visievorming

De afdeling natuur van het PIH heeft in opdracht van het stadsbestuur een inventarisatieplan voor Fort 4 met afbakening van de waardevolle delen en voorstellen voor beheersmaatregelen opgemaakt. Het inventarisatieplan is bij het MJP 2004 gevoegd.

Het parkbeheersplan is nog in opmaak.

Op 8 december 2005 heeft minister Peeters op voorstel van AMINAL afdeling bos en groen een subsidie van 15.556.05 euro toegekend voor het verder uitwerken en uitvoeren van een 'vernieuwend en voorbeeldstellend groenproject' in het kader van het harmonisch park- en groenbeheer op Fort 4.

Acties

In uitvoering van het GNOP en het inventarisatieplan werden exoten zoals paplaurier verder van het domein verwijderd. Er werd in 2005 nogmaals 125 lopende meter haag aangeplant ter vervanging van de oude draadafsluiting van de kazernes (zijde Neerhoevelaan).

Er werden nog enkele kleinere erosiegevoelige en/of waardevolle delen van het domein Fort 4 afgesloten met kastanjehekken of snoeihout, gestapeld tussen houten palen.

Er werden enkele streekeigen hagen en houtkanten aangeplant. thv MG41 en boven de linker halve caponnière.

Uitvoeren van een natuurinrichtingsproject met maai-beheer en natte zones t.h.v. de vroegere schrijnwerkerij

Oude spoorwegbermen

visievorming

Het project van de 'groene wandel- en fietsberm' werd in 2002 goedgekeurd door de afdeling Bos en Groen als project binnen de wedstrijd 'groene verbindingen in een verstedelijkte omgeving' in het kader van het harmonisch parkbeheer (zie MJP 2003).

acties

- In 2005 werden het hooilandbeheer bij de oude spoorwegberm achter de begraafplaats Cantincrode verder gezet. Het bestek en het gunningsbesluit zijn als bijlage bij dit MJP gevoegd.
- De bomen en struiken in en rond de amfibieënpoel achter de begraafplaats

	<p>Cantincrode werden door onze groendienst gesnoeid of verwijderd om verlandings en eutrofiëring van de poel te voorkomen, meer groeikansen te geven aan de aanwezige waterplanten en meer bezonning van de poel mogelijk te maken</p> <p style="text-align: center;">Landschap</p> <p><u>Koude Beek vallei</u> <i>visievorming</i> Het provinciebestuur heeft aan de studiebureaus Haecon en Ecorem de opdracht gegeven voor het opmaken van een ontwerp voor het natuurtechnisch herinrichten van de Koude Beek te Mortsel en Borsbeek. Het stadsbestuur en Natuurpunt zijn betrokken bij het opstellen van deze studie. Het project bevindt zich in de voorontwerpfase. De resultaten van de voorontwerpfase (deel Mortsel) werden bij het MJP 2004 gevoegd. De beek zal meer plaats en meer zichtbaarheid in het landschap krijgen. De ecologische waarde zal sterk verbeteren. Het project werd door de gemeenteraad van 13 september 2005 goedgekeurd (besluit als <u>bijlage</u> bij dit MJP). De uitvoering start in het voorjaar 2006</p> <p>In het ontwerp ruimtelijk structuurplan Mortsel wordt de Koude Beek vallei ingekleurd als groen verbindingsgebied tussen Fort 3 te Borsbeek en het parkgebied Fruithout te Hove/Boechout. Het definitief ruimtelijk structuurplan Mortsel is nog niet goedgekeurd door de gemeenteraad.</p> <p><i>Acties</i> In uitvoering van het GNOP is op de gronden Ter Beke bij de Koude Beek (landbouwgebied) een oude afwateringsgracht en een poel terug uitgegraven. Het bestek en de gunning zijn als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p> <p><u>Verbinding Fort 4 naar Fort 3</u> <i>Visievorming</i> In het GNOP en het BPA Drabstraat is een groene verbindingsstrook met wandel- en fietspad voorzien tussen de Neerhoevelaan (Fort 4) en de Drabstraat.</p> <p><i>Acties</i> De verbindingsstrook is eigendom van de stad Mortsel en wordt sinds begin 2005 niet langer ter beschikking gesteld van een landbouwer. De perceelsgrenzen zijn opgemeten en afgepaald en de gronden werden publiek toegankelijk gemaakt. In uitvoering van het GNOP wordt een dubbele bomenrij met bomen (haagbeuk) en overwegend streekeigen bosgoed aangeplant in het voorjaar 2006. Het bestek en de gunning voor de aankoop van het plantgoed zijn als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage N.1: Subsidiereglement groendak + advies milieuraad Bijlage N.2: Bestek + gunningsbesluit hooilandbeheer Bijlage N.3: Beheersovereenkomst Klein Zwitserland en goedkeuring gemeenteraad Bijlage N.4: Bestek + gunningsbesluit uitgraven gracht en poel Ter Beke Bijlage N.5: Bestek + gunningsbesluit aankoop plantgoed verbinding Fort 4 naar Fort 3</p>

PLANNING	
Geplande handelingen	Indienen van een actiefiche voor de aanleg van een speelbos op de terreinen achter de begraafplaats Cantincrode tegen 1 juli 2006

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879/721-60 uitvoeren GNOP
Verantwoordelijke	Milieuambtenaar, groenambtenaar, technische dienst, diensten fort 4

Actie N.2: Sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2005 organiseerde de milieuvriendelijke Mortsel voor de tweede maal een nestkastenactie. Er werden 3 types nestkasten voor mezen en een mussenpot in aardewerk aangeboden. In totaal werden 133 stuks verkocht aan 35 klanten.</p> <p>Mortsel neemt sinds 1996 deel aan de actie 'Behaag ... natuurlijk' van Natuurpunt. In 2005 werden 2630 haagplanten verkocht aan 62 klanten, goed voor 1185m nieuwe haag in Mortsel. Ruim de helft van deze planten werd aangeplant op de oude begraafplaats Oude God door het actiecomité parkzone.</p> <p>Natuurpunt heeft in samenwerking met de dienst cultuur en de duurzaamheidsambtenaar een educatief natuurleerpad (Hazelwormpad) aangelegd op het natuurgebied Klein Zwitserland. De brochure van het Hazelwormpad is het MJP2005 gevoegd. In 2005 werden de brochures verder verspreid en werden enkele geleide wandelingen langs het natuurleerpad uitgevoerd.</p> <p>Het stadsbestuur heeft deelgenomen aan de Dag van het park op Fort 4. Hier was o.m. een biocafé aanwezig en er werden natuurwandelingen georganiseerd.</p> <p>Natuurpunt en het actiecomité Bessemstraat doen regelmatig natuurwandelingen en beheerswerken bij Klein Zwitserland, fort 4 en de Bessemstraat. Hiervoor wordt ook via de gemeentelijke informatiekanalen redame gemaakt.</p> <p>In het gemeentelijk informatieblad Mortsel-Info verschenen in 2005 verschillende artikels rond het thema natuur. Een kopie van de artikels is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p>
Commentaar	Voor meer informatie over de actie behaag ... natuurlijk en de nestkastenactie verwijzen wij naar www.milieuraadmortsel.be
Bijlagen	Bijlage N.6 Mortsel Info mei: aankondiging dag van het park Mortsel Info juli: aankoop exotische dieren Mortsel Info september: aankondiging haagplantactie Mortsel Info oktober: aankondiging nestkastenactie

PLANNING	
Geplande handelingen	<p>Mortsel zal terug deelnemen aan de actie 'Behaag ... natuurlijk' en plant een derde editie van de nestkastenactie.</p> <p>Deelname aan de Dag van het Park op Fort 4 i.s.m. Natuurpunt en de milieuvriendelijke Mortsel</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

ENERGIE (niveau 2)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk rationeel energiegebruik : pagina 77-78

Actie E.1: Energiezorgsysteem

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Op de technische dienst staan Jo Dreezen (hoofd techniek gebouwen), Philippe Jans (technisch medewerker) en Erik Mertens (milieuambtenaar) in voor het opstellen en uitvoeren van het energiezorgsysteem.</p> <p>Het energieboekhoudingssysteem voor 2005 en een energiejaarrapport zijn als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p> <p>In 2005 werd gekozen voor een zelf ontwikkelde Excel-toepassing.</p> <p>Mortsel is ingeschreven voor deelname aan het energieboekhoudingsproject van GEDIS.</p> <p>In 2005 werd een energie-audit uitgevoerd voor de Mark Liebrecht Schouburg MLS (als <u>bijlage</u> bij dit MJP).</p> <p>Overzicht uitgevoerde werken in 2005:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Isolatiwerken instructiebad zwembad • Bouwproject Antwerpsestraat 44-46 (vroegere bakkerij Rubbens): in uitvoering • Aanpassen regeling verwarming stadhuis • Herstel verwarming GTI Ijzerenweglei • Buiten gebruik stellen van verwarmingsinstallatie van MG41 op Fort 4 <p>Planning 2006</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanpassen ventilatie bibliotheek (oververhitting zomer): uitvoering gepland voorjaar • Aanpassen dichting ramen in de academie voor beeldende kunst • Aanbrengen dakisolatie bij ontspanningslokalen aan de Mayerlei • Plaatsing nieuwe verwarmingsinstallatie voor MG69 op Fort 4 • Uitvoering van de korte-termijnmaatregelen uit de energie-audit voor de MLS • Uitvoeren audit verlichting en gebouwschil voor het GTI • Aanpassing regeling verwarming voor sporthal, auditorium AMWD, ABK. • Vernieuwing stookinstallatie L Gevaertschool (mits subsidiëring via REG fonds DIGO) <p>Sensibilisering gebouwbeheerders: op basis van de energie-audits werd overleg gepleegd met de gebouwbeheerders.</p> <p>Voor het GTI en de AMWD werd de verwarming in samenspraak met de gebouwbeheerders beter afgeregeld wat tot een gevoelige energiebesparing heeft geleid.</p> <p>Voor het ABK is begin 2006 en gelijkaardige maatregel uitgevoerd.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage E.1: energieboekhouding 2005</p> <p>Bijlage E.2: energiejaarrapport 2005</p> <p>Bijlage E.3: energie-audit MLS</p>

PLANNING	
Geplande handelingen	<p>Voorbereiden opstart nieuw energieboekhoudingssysteem i.s.m. GEDIS</p> <p>Vernieuwing van de onderhoudscontracten voor de verwarmingsinstallaties van de verschillende stadsgebouwen en uitbreiding met JOC (luchtgroep), Parkske (luchtgroep), Hoeve Dieseghem (luchtgroep) .</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Algemene begroting van de betreffende gebouwen
Verantwoordelijke	Technische dienst

Actie E.2: Hernieuwbare energie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2005 werd gestart met de uitvoering van het bouwproject Antwerpsestraat 44-46 (6 appartementen + werkwinkel. Hier wordt een zonneboiler geplaatst voor de productie van warm water voor de appartementen. Dit project wordt in de eerste helft van 2006 voltooid.</p> <p>Mortsel heeft een subsidiereglement voor de plaatsing van zonneboilers (zie actie E.3) In 2005 werden er 2 subsidiedossiers goedgekeurd en uitbetaald.</p> <p>Na afspraak met de milieuambtenaar kan een geleid bezoek aan de zonneboiler in het stadhuis worden gebracht.</p> <p>In Mortsel Info van juli verscheen er een artikel over de zonneboiler (zie <u>bijlage</u> bij dit MJP).</p>
Bijlagen	Bijlage E.4: Mortsel Info juli 2005: artikel zonneboiler

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Begrotingspost voor bouwproject Antwerpsestraat 44-46
Verantwoordelijke	Technische dienst

Actie E.3: Sensibilisering

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p><i>Subsidies</i> Op 26 maart 2002 heeft de gemeenteraad het subsidiereglement voor de plaatsing van een hoogrendementverwarmingsinstallatie, de plaatsing van hoogrendementsglas, dakisolatie en een zonneboiler goedgekeurd. Dit reglement werd reeds met het MJP 2002 bezorgd. Op 27 januari 2004 heeft de gemeenteraad het subsidiereglement voor de plaatsing van een hoogrendementverwarmingsketel en -branders, de plaatsing van hoogrendementsglas, dakisolatie en een zonneboiler aangepast. Voor woningen met een niet-geïndexeerd kadastraal inkomen van meer dan 1.100€ worden de premies om budgettaire redenen gehalveerd. Een kopie van dit reglement werd bij het MJP 2005 gevoegd. In 2005 werden 192 subsidiedossiers goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 27.299,25€. Alle aanvragers werden ook in kennis gesteld van de subsidiemogelijkheden via GEDIS en de federale belastingvermindering.</p> <p><i>Brochure</i> Het stadsbestuur geeft een brochure uit met tips rond rationeel energiegebruik (REG) en een overzicht van alle subsidiemogelijkheden. Deze brochure wordt verdeeld via de technische dienst, het woonloket en de informatiedienst. Een kopie van de vernieuwde brochure (versie 2006) is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p> <p><i>Website</i> Op de vernieuwde website www.mortsel.be wordt ook informatie over de subsidies voor REG en hernieuwbare energie vermeld</p> <p><i>Straalt je dak</i> In samenwerking met de firma Eurosense, de milieuadviesraad, Tandem en de stad Antwerpen werd het project 'Straalt je dak' uitgevoerd. Hierbij werden thermografische foto's van heel Mortsel gemaakt. Op deze foto's kan de isolatiegraad van het dak van de woningen en eventuele warmteverliezen worden gedetecteerd. Dit project werd in het MJP2005 uitgebreid voorgesteld. In 2005 werden de foto's tentoongesteld op de jaarmarkt en kunnen geïnteresseerde burgers de foto's op de technische dienst inkijken of een afdruk aanvragen. Aan de deelnemers van het project 'klimaatwijken' wordt een afdruk van hun woning bezorgd. In de Mortsel-info van oktober verschenen naast energietips en een oproep voor</p>

	<p>de klimaatwijken ook informatie over de themografische foto's.</p> <p><i>Klimaatwijken</i> Mortsel neemt in samenwerking met de lokale KWB afdeling St Lode en met ondersteuning van het PIH deel aan de actie klimaatwijken. 25 Mortselse gezinnen zijn in december gestart.</p> <p><i>Oktober milieumaand</i> De milieudienst organiseerde in 2005 de actie 'oktober milieumaand'. In dit kader werd een informatie-avond over 'zolder verbouwen en isoleren' georganiseerd i.s.m. VIBE. Voor meer informatie over de actie 'oktober milieumaand' verwijzen wij naar het deel doelgroepenwerking</p> <p>Er worden gratis energiemeters (elektriciteit) ontleend.</p>
Bijlagen	Bijlage E.5: informatiebrochure subsidies energie en water versie 2006

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie E.4: Screening lastenboeken

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Screenen lastenboek Zoals vermeld in het MJP 2005 staat Jo Dreezen, hoofd techniek gebouwen, mee in voor het opstellen en uitvoeren van het energiezorgsysteem. Hij staat tevens in voor het opstellen van de lastenboeken voor werken aan bestaande gebouwen of het optrekken van nieuwe gebouwen. Voor wat betreft de aspecten REG en hernieuwbare energie wordt hierbij beroep gedaan op gespecialiseerde bureaus zoals 3E, Cenergie of Technum. Op basis van hun audit wordt een aangepast programma van eisen opgesteld door Jo Dreezen en wordt aan een extern bureau de opdracht gegeven om het ontwerp en een lastenboek op te stellen.</p> <p><i>Voorbeeld</i> Voor het aanpassen van de verlichting en isolatiewerken in het GTI, wordt in 2006 een energie-audit uitgevoerd die als basis zal dienen voor het opstellen van een programma van eisen en een lastenboek.</p> <p>Voor het plaatsen van een nieuw dak op de ontspanningslokalen aan de Mayerlei wordt gekozen voor het aanbrengen van voldoende dakisolatie zodat beroep kan gedaan worden op subsidiëring door GEDIS.</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken diensten
Verantwoordelijke	Milieuambtenaar en technische dienst